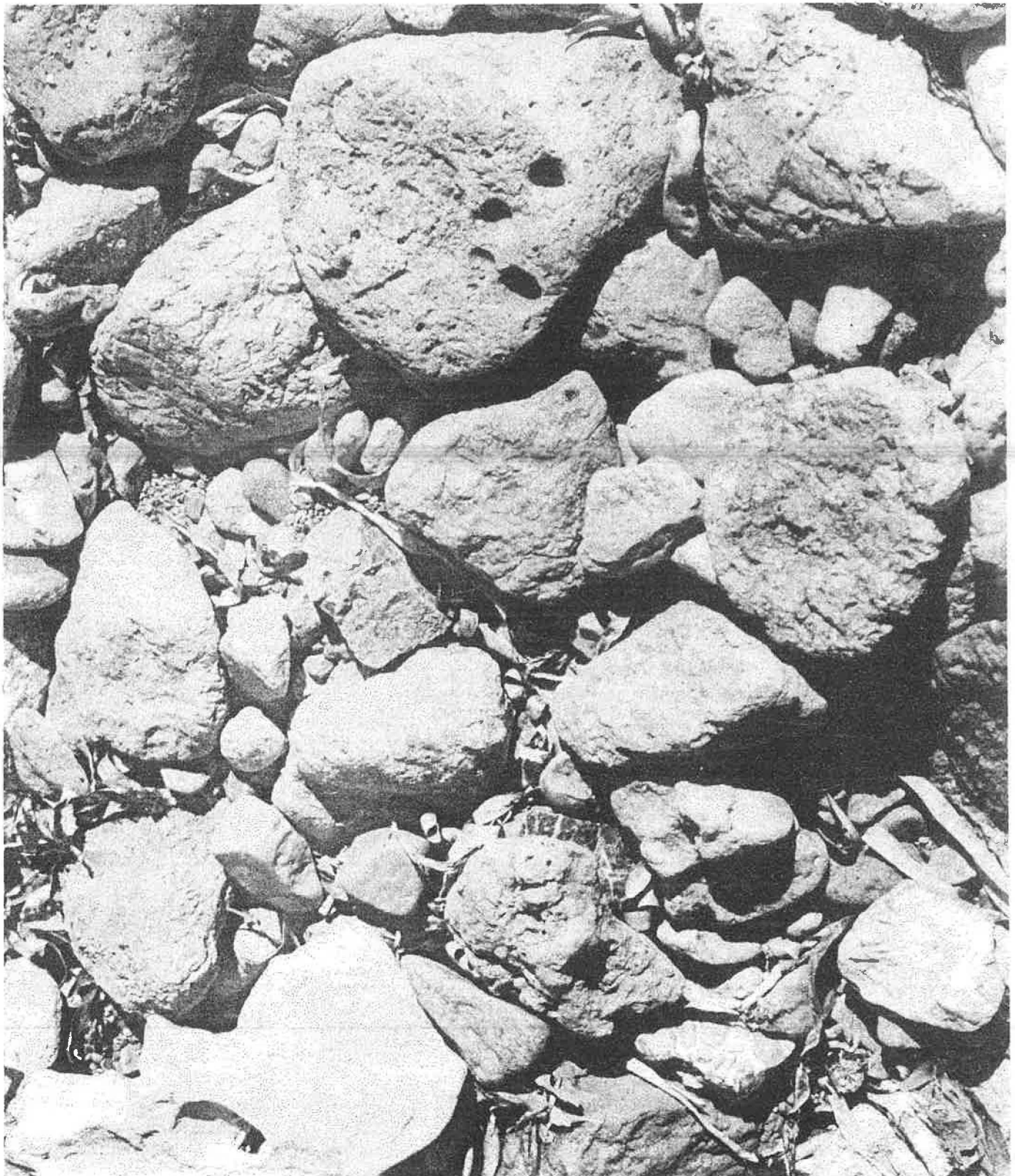

Cap Vermell

Nº209

Revista d'informació de Capdepera i Cala Rajada
octubre i novembre 1999

*Cap Vermell*octubre 1999
n° 209

Obra Cultural Balear

Capdepera
i
Cala Rajada*Hem fet aquest número:*Joan Rai
Pep Terrassa
Jaume Fuster
Paco Galià
Sebastià Ferrer
Miquel Ferragut
Lucià Rinyon
Isidor Rodríguez
Andreu Genovart
Miquel Lliteres
Berta Liesegang
Nicolau Pons

Portalet

La decisió de l'equip de govern de l'Ajuntament de Capdepera de concedir la dedicació exclusiva a dos regidors ha encetat un debat que caldria enfocar correctament per no caure en la xerrameca fàcil i desqualificadora. Argumentar a favor i en contra és relativament fàcil de fer. És ben curiós que tant la dreta com l'esquerra, passant pel centre, solen fer coincidir les seves victòries electorals amb pujades significatives dels propis sous. No serem nosaltres qui jutjarem si la dedicació política, estatal, autonòmica o local es troba ben pagada, però no podem deixar de constatar la sensació que els polítics s'han envoltat de privilegis i sous molt elevats, "per la feina que fan..." Amb un col·lectiu tan mal valorat, trobaríem cents de tòpics i frases fetes per criticar la decisió de l'equip de govern, el qual la va imposar en solitari, ja que no comptà amb el suport de l'oposició.

Abans, a la política sols s'hi podien dedicar els qui vivien de rendes, els senyors, els amos, els empresaris. La definitiva democratització suposa que qualsevol persona, sigui quin sigui el seu origen i la seva posició social ha de poder aspirar a representar els seus conciutadans, en igualtat de condicions. I això passa per la possibilitat que la dedicació a la política es trobi degudament retribuïda. Un treballador ha de poder renunciar, encara que sigui temporalment, al seu lloc de feina, sabent que això no li suposarà un daltabaix econòmic. En aquest sentit, no trobam gens desencertada la dedicació exclusiva d'alguns regidors, en funció de les exigències del càrrec. S'ha de considerar, igualment, que el polític, a més d'una feina material concreta, assumeix davant la ciutadania unes quotes de responsabilitat que, d'alguna manera, s'han de gratificar.

Una altra cosa és la perversió d'aquesta idea. Quan la gent percep que el polític és un privilegiat i que els seus sous són desproporcionats, quan els ciutadans arriben a la conclusió que assolir un càrrec públic no és un acte de servei a la societat sinó un mitjà de promoció personal, de prestigi social o de privilegi econòmic, aleshores la confiança que els uns han d'inspirar als altres es veu notablement afeblida.

Ens sembla molt bé que hi hagi regidors del nostre Ajuntament es dediquin exclusivament a la seva tasca política. Fins i tot resulta lògic que això passi, en un municipi amb un pressupost de més de mil cinc-cents milions de pessetes. Ara bé, la primera qüestió que s'ha de plantejar és si les àrees que gestionen aquests regidors justifiquen tal tipus de dedicació, especialment quan es compta amb tècnics, coordinadors i tota mena de personal que, d'alguna manera, dóna a terme el gruix de la tasca. S'ha de plantejar, igualment, si realment aquests regidors són els veritables gestors de les àrees respectives o si, simplement, defineixen les directrius polítiques que s'ha de seguir. I s'ha de plantejar, finalment, si els sous no resulten desproporcionats als serveis prestats. S'hauria de produir un salt qualitatiu molt important, que els ciutadans fóssim capaços de percebre, per tal que tot això tingués una raó de ser. I per ara, francament, aquest salt no s'ha donat, per no dir que, en alguns casos - esports, per exemple - les coses funcionen per pura inèrcia.

La pregunta que molta gent es fa és si aquestes dedicacions exclusives no són, al capdavant, una compensació econòmica a un recolzament polític puntual. En els pròxims mesos, els mateixos afectats desmentiran o corroboraran, amb la seva actuació, aquests punts de vista.

Cap Vermell,
ofereix les seves planes
per a difondre
qualsevol opinió,
notícia o xafardeig
que que vulgueu fer.

*Si teniu res a dir
dels comentaris
publicats, teniu a la
vostra disposició les
planes d'opinió i
cartes al director*

Dipòsit legal
1197/80
Imprès a
Blanc i Llis
Cala Rajada

Plaça des Sitjar

Confraria

Finalment, i després d'un procés electoral llarg i complex, una sola candidatura es va presentar al càrrec de Patró Major de la Confraria de Pescadors de Cala Rajada, la de Pere Fuster Servera "Ros". En conseqüència, ell va ser l'elegit, el passat dia 22, per regir els destins d'aquest col·lectiu professional en els propers quatre anys. En pàgines interiors us oferim unes primeres impressions del nou Patró Major.

Plenaris

L'oposició sembla haver-li agafat el gust a forçar l'equip de govern a convocar plenaris. Així, el passat dia 19 PP, Es Grup i PSM obligaren a fer-ne un per tractar algunes qüestions de manca de disciplina urbanística i de llicències d'activitats. Concretament, l'oposició demanà per la situació del complex hotel·ler de sa Mesquida, per l'"Orient", pel "Green Garden" i per "Ca'n Cruia".

L'equip de govern, encapçalat pel Batle, tot i les explicacions donades, no va acabar de convèncer els demandants, els quals no descarten, pel que hem sabut, la possibilitat d'emprendre accions legals si UCAP-

PSOE no prenen iniciatives per tal d'esmenar situacions que es podrien trobar fora de la llei.

Davant la sensibilitat demostrada pels responsables del govern municipal, l'oposició manifesta que no es tracta d'anar contra tot i contra tots, sinó d'actuar davant quatre casos concrets que ja fa massa temps que arrosseguen i que per la seva gravetat han causat alarma social

Vaga

Els treballadors d'AUMASA i d'Autocars Cala Rajada varen fer vaga els dies 21 i 22 d'octubre, de la qual se'n varen veure afectats tant la línia regular amb Palma com el transport escolar del nostre municipi. Els usuaris es varen trobar sense autobusos, d'un dia per l'altre, sense cap avís ni de l'empresa ni

dels treballadors ni de la Delegació del Govern, cosa que va provocar nombroses queixes, més que justificades. El divendres dia 23, la vaga fou desconvocada.

Foc

Tot i ja haver passat dies i setmanes des que es va produir el porós incendi que cremà prop de mil hectàrees dels municipis d'Artà i Capdepera, no n'hem tret res en net. A banda del creuament d'acusacions entre el Govern de les Illes Balears (Margalida Rosselló) i l'oposició del PP (Joan Flaquer), l'opinió pública segueix desconeixent les causes reals de la focatèria. S'han fet nombroses insinuacions sobre l'autoria de l'incendi, però això no s'ha pogut traduir en una acusació formal. D'altra banda, en l'opinió pública hi va creixent una gran sensació d'impotència i de desconfiança en els mitjans de què es disposa per fer front a aquest tipus de catàstrofes.

Si bé l'Ajuntament d'Artà reaccionà més aviat, demanant una actuació, s'ha de dir que Climent Alzina, regidor de medi ambient proposà, i la resta del consistori ho recolzà, una proposta sol·licitant a la Conselleria de

Medi Ambient del Govern de les Illes Balears un Pla de recursos naturals per a la Serra de Llevant. Entre d'altres coses es tracta de fomentar la reforestació, la neteja de boscos i la prevenció i lluita contra incendis.

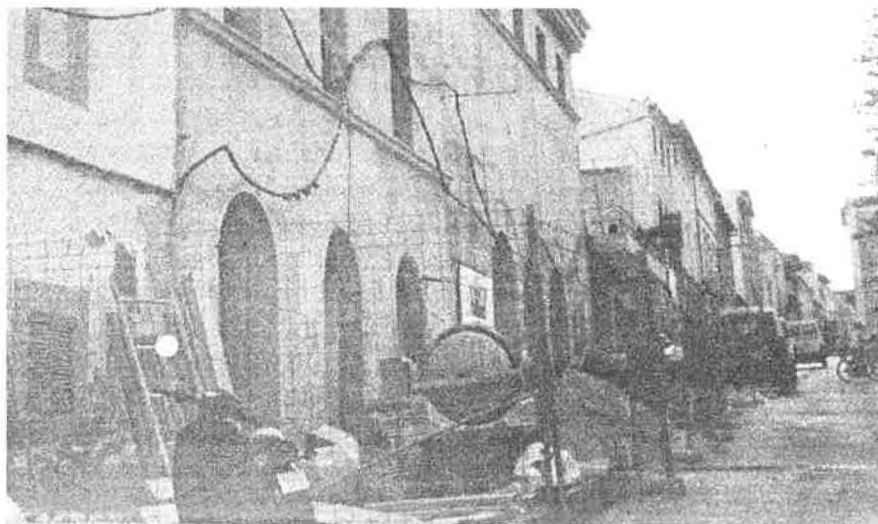
Cala Gat.

Definitivament, el sector 2 de Cala Gat es troba dins la moratòria

urbanística decretada pel Consell de Mallorca. De fet, la Comissió Insular d'Urbanisme ha ratificat la paralització de 76 urbanitzacions, entre d'elles

al Consell de Mallorca una subvenció de prop de deu milions.

Un altre projecte del qual es parla, però que no arriba a concretar-

aquest sector de Cala Gat i un altre d'es Carregador.

El fet de no tenir l'aprovació definitiva del pla parcial, ha estat decisiu, malgrat haver difós, erròniament, el GOB un comunicat en què es deia que sí que la tenia.

Aquí cal destacar la labor del regidor de l'oposició municipal, Felip Esteve, qui arribà a dir que presentaria la seva dimissió si la comissió d'urbanisme (recordem que el PSM és al govern del Consell) acceptava l'al·legació de l'Ajuntament de Capdepera per donar llum verda a l'urbanització del sector 2 de Cala Gat.

Es Figueral.

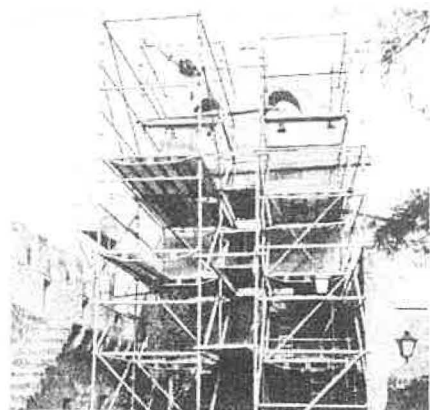
La zona esportiva d'Es Figueral comença a agafar forma, a poc a poc, lentament, xino-xano, ja que les instal·lacions comencen a completarse. Després del camp de futbol i futbolet, la pista d'atletisme i el poliesportiu, s'ha començat a tancar el recinte i hi ha el projecte de fer uns nous vestuaris a la zona est del camp de futbol. L'obra inclou unes grades per unes 200 persones, amb la qual cosa canviarà la fesomia de l'actual zona de joc. El pressupost pujarà a més de 23 milions, si bé s'ha sol·licitat

se, és el de la piscina coberta. Les llengües més enverinades diuen que aquesta és una obra que s'ha d'inaugurar quan arribin les properes eleccions.

Castell de Capdepera

Les obres de la capella del Castell han començat a agafar un bon ritme, la qual cosa permeté afirmar, en la passada reunió del Patronat, que la façana estaria acabada abans de la festa de l'Esperança.

En un altre ordre de coses, el Patronat va presentar el seus estat de comptes. Sols en vàrem treure en clar és que s'ha passat de tenir un saldo en el banc de més de 16 milions, a tenir-n'hi 18.781.985, al 30 de setembre. Això, així mateix, són doblers.

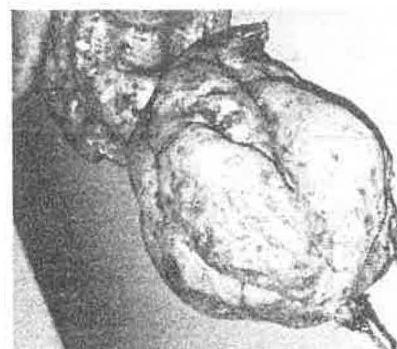
700

La comissió municipal del 700 Aniversari, constituïda per representants de diverses entitats locals, es reuneix cada dijous amb la intenció d'anar perfilant el programa d'actes d'aquesta efemèride, i el que també és important, de confeccionar un pressupost el més ajustat possible.

La idea central és aprofitar la mala catefa de festes que tenim en el poble, per tal que aquestes s'impregnin del perfum d'aquesta celebració i, sols en aspectes molt concrets i puntuals endegar actes específics. Comencen a sonar idees com les 24 hores de música gabellina, o la de comptar amb un himne que ja ha aixecat certa polèmica abans de néixer.

Moniatos

Idò aquestes són dues bones peces, recollides d'un hort de Capdepera, de ca'n Xisco Castellano, concretament. Cada un pesava al voltant d'un quilo set-cents i, segons ens digué el seu propietari, quasi tots els que recollí eren semblants.

Fangs

L'aigua de Capdepera és depurada en un percentatge molt elevat. A més dels problemes pel mal funcionament puntual d'alguna instal·lació (sa Mesquida) o de la xarxa, sorgeix el problema de què fer amb els fangs resultants del procés de depuració. Una solució que es dona és abocar-los a fora vila. Així, a

diverses zones han aparegut, com és el cas de la possessió de son Jaumell, extesos per camps i sementers. Per aquest motiu, alguns veïns es queixen de males olors.

Segons se'ns informà, aquests fangs s'han de barrejar, en un termini no superior a les 24 hores, amb la terra, limitant-se, a més, la quantitat a dipositar-se segons el tipus de terreny. Cosa que no sempre es fa .

Exposicions

A Capdepera hem pogut gaudir de dues exposicions molt interessants. D'una banda l'exposició fotogràfica de Josep Salvany "Menorca i Mallorca 1915", amb la característica peculiar que es tracta de visions

estereoscòpiques, que pretenen obtenir l'efecte tridimensional.

L'altra, ben diferent, ens presenta amb grans murals l'obra de Rafel Vaquer i Palmer, sota el títol de "Territori Vaquer". Aquest dibuixant mallorquí, dedicat al món del còmic i a la publicitat, presenta les diferents etapes de la

seva trajectòria professional i els diversos temes que tracta en l'actualitat: la vida urbana, les pandilles, les noves tecnologies....

Ambdues exposicions han pogut visitar-se a la nova sala d'exposicions de Ca'n Creu d'Inca, patrocinades per "Sa Nostra".

Comunicat PSM-Capdepera Cala Gat: Tot el poble hi surt guanyant

Davant la ratificació de desclassificació de l'urbanitzable de cala gat, polígon 2, per part del Consell insular de Mallorca, desestimant les alegacions de l'Ajuntament de Capdepera, l'Agrupació local del PSM no pot sinó manifestar la seva satisfacció per aquesta decisió.

En uns moments crítics per a la nostra illa, en què la dèria constructora-estructura està assolint proporcions de vertadera catàstrofe, qualsevol iniciativa adreçada a la protecció dels escassos recursos naturals que encara queden ens ha semblat com una bona nova. En aquest sentit, l'Agrupació Local del PSM ha lluitat

i lluitarà en la línia d'evitar *absolutament tots* els nous plans urbanístics que suposin un increment de sol edificable, excepció feta de l'ampliació imprescindible dels nuclis urbans de Capdepera i Cala Rajada per a construcció d'habitatges socials.

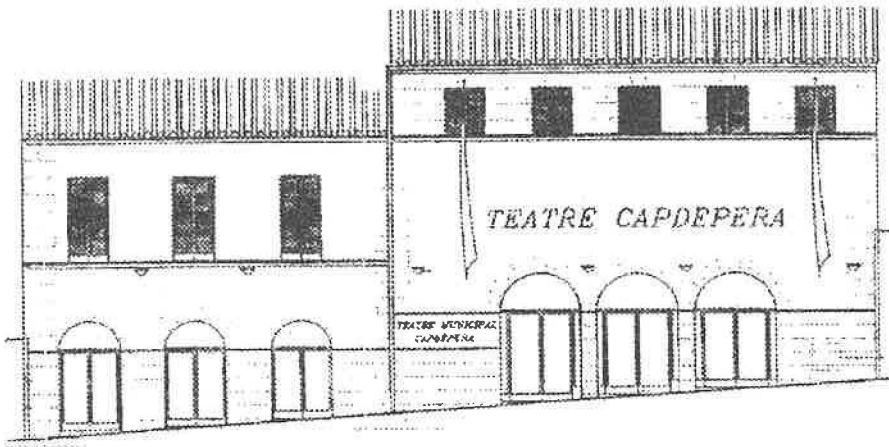
Cala Gat, considerat com un cas emblemàtic a nivell d'opinió pública, per al PSM no ha estat un cas a part o extraordinari, ni ens ha exigint una actitud particular. Cala Gat és, per a nosaltres, un cas més, que ha estat tractat amb la mateixa actitud que qualsevol altre: sortir en defensa del patrimoni natural, evitar l'augment de sol urbanitzable, aturar la degradació del nostre

municipi.

Ara sols ens queda esperar que l'equip de govern UCAP-PSOE accepti la decisió del Consell insular de Mallorca i no intenti sorprendre'ns amb alguna jugada d'estratègia, via Normes Subsidiàries, que intenti evitar la protecció de la zona esmentada.

Pensem que el poble es pot felicitar per la resolució d'aquest afer perquè és tot el poble, precisament, que hi surt guanyant.

PSM/EN Agrupació de Capdepera

TEATRE MUNICIPAL, TEATRE DE CAPDEPERA O "LA HISTÒRIA INTERMINABLE"

El projecte de reforma del Teatre Municipal de Capdepera du camí de convertir-se en un conte sense fi.

El termini d'execució s'allarga i la data d'inauguració és troba ajornada *sine die*. Abans de les eleccions

alguns partits ja ho contaven com un fet i s'ho apuntaven com un dels èxits de la seva gestió. Ara, sembla que pot convertir-se en una "patata calenta". Són mals temps, per la lírica

La pedra i Es Faralló

Un dia quan el sol sortia
dins el llevant contemplava
nostre mar que s'alçurava
i la pedra s'engolia

Després, en tornes intermitents
l'inmensa roca emergia
i qual guerrera vencia
embatudes imponents

Una garlanda d'argent
sobre el seu front cenyia
i la mar la cobria
d'escuma solemnement

i talment, blanca nuvia
amb la flama de l'amor
socorrava el faralló
quan la mar la posseïa

Les gavines, s'ho miraven admirades
els raigs primers, la besaven amb passió
i gelós d'ells, invocava el faralló
a un Déu pagà, intenses nuvolades

Així vam passar mig dia
mig dia varen passar
pedra, un núvol, sol i mar
i vent que fort empenyia

Un mar que la posseïa
sol que sovint la besava
el vent que l'acaronava
i a tots ells, els complaïa

El núvol anava i venia
i amb ferm luxúria l'ullava
mentre el faralló esperava
i sol, l'angúnia el nodria

Que ho és de gran la natural !
entre mi mateix pensava
observant que el vent mancava
i amainava el temporal

Enfosquint, prop d'allà jo passejava
el temps, ja era diferent
no feia un alé de vent
i la geganta es despullava

i nua dins la mar blava
qual deesa d'un passat
com si rés hagués estat
amb el faralló es colgava

i segurament benvolgut lector
tot et semblarà mentida
però així s'ha, ma ploma definida
en que lo inanimat, mai gaudirà l'amor

RECAPTACIÓ DE TRIBUTS MUNICIPAL DE CAPDEPERA COBRAMENT EN PERÍODE VOLUNTARI

any 1999

Imposts de bens immobles de naturalesa urbana
Imposts de bens immobles de naturalesa rústica
Impost de vehicles de tracció mecànica
Taxes-preus públics (fems, clavegueram, guals, taxis, cementeri i
reserva vehicles de lloguer)
Impost d'activitats econòmiques

De l' 1 d'octubre al 30 de novembre
Oficines de recaptació de la plaça des Sitjar, 5
Horari: 9:15 a 13:30 hores

Agenda de la vila mes de setembre

Nats

dia 9, Francina Garau Terrassa, de Bartomeu i Margalida
 dia 9, Zahira Atenea heredia Otero de Sebastián i Beatriz
 dia 11, Armando Ruiz García de Manuel i Damaris
 dia 14, Teresa Isabel Andión Wessel de pedro i Hildegard
 dia 15, Juan Carlos Gallardo Quiles, de Juan Carlos i Agustina
 dia 15, Sasha José Fernandez Schwalke, de José Manuel i Estefania
 dia 17, Irene Herrera Estaràs, de Manuel i Margarita Maria

Finats

dia 23, agost, Winand Neunzig (1.928)
 dia 1, Bartomeu Galmés Vaquer (1.906)
 dia 8, Otto Walfang Dieter Linke (1.933)
 dia 12, Juan Hidalgo Ruiz (1.931)
 dia 24, Karl Georg lotz (1.935)
 dia 25, Francisca Valler Heras (1.973)
 dia 29, Catalina Melis Nebot (1.914)
 dia 30, Bernardo Martí Barceló (1.907)

Noces

dia 4, Jerónimo Barbón Juan i Mª Magdalena Alzina Terrassa

Agenda de la vila mes d'octubre

Nats

dia 15, setembre, Juan Carlos Gallardo Quiles de Juan Carlos i Agustina
 dia 4, Martí Font Moll, de Gabriel i Joana Maria
 dia 6, Juan Carlos Aguilar Eggers, Juan Carlos i Susanne Marit
 dia 26, Anabel Circe Violat Velasco, de Manuel i Antònia
 dia 30, Raul Garrucho Pérez, de Rafael i Immaculada

Finats

dia 5, Antònia Cursach Pastor (1.912)

Noces

dia 16, David Javier Nicolás Huete amb Mª Esperança Gamundi Esteva

Cartes a Cap Vermell

És una qüestió matemàtica que no acab d'entendre. Suposam que hi ha un servei que val tantes pessetes, suposem que hi ha necessitat d'incrementar el número de beneficiaris i l'àmbit del servei, s'argumenta que no s'incrementa adequadament perquè hi ha un contracte amb una empresa que dona el servei, amb un plec de condicions i tot això. Fins aquí tot "quadra".

Però, sempre hi ha un "però", resulta que a la gent que no se'l pot ampliar el servei se'l cobra com si el rebès. Hi aquí és quan no tot està tan clar.

Això és el que passa amb la recollida de fems i la neteja viària, a noves urbanitzacions de Cala Rajada.

Si pagam, com qualsevol veí del municipi, la taxa corresponent, per què no granen els nostres carrers? No parlem de més o manco freqüència, sinó que mai ha passat.

Realment fris que comparegui el nou plec de condicions d'aquest servei per veure si se modifica aquesta situació... mentre, jo, em segueix demanant que si som més el que pagam i el servei és el mateix... hauràn sobrat doblers. No es podria haver "millorat" la recollida de fems i neteja de carrers, incrementant proporcionalment el cost?

No vull cap tracte especial, però, aquí on vivim, hi ha zones verdes que qualsevol diria que ho són (vaja diferència amb unes altres situades a altres indrets!), m'agradaria que de tant en tant passis per aquí la màquina agradora, que millori la recollida selectiva, i que hi hagi iniciatives compromeses en la recollida selectiva.

I és que a ningú l'agrada pagar com l'altre per rebre menys!

O.M.D.

Comunicat del grup municipal UCAP

El passat dimarts dia 19-10-99 se celebrà Ple Extraordinari sol·licitat pels Grups Municipals a l'oposició, P.P., Es Grup, PSM, amb un únic punt: INFORMACIÓ SOBRE ELS EXPEDIENTS ADMINISTRATIUS DE CALA MESQUIDA, HOTEL GREEN GARDEN, ORIENT, CAN CRUÏA. El dia anterior se celebrà Comissió informativa d'urbanisme, a la qual no volgueren aclarir el tipus d'informació que requerien ni tampoc l'objectiu que tenien en convocar l'esmentat Ple, es limitaren a revisar dits expedients prenent notes. L'Equip de Govern esperava que es concretessin les preguntes que es realitzarien, cosa que no succeí, contestant-nos que ja les farien durant la celebració del Ple.

Durant el desenvolupament del Ple es realitzaren una sèrie de preguntes, que varen ser contestades, ja que simplement era contestar sobre documents que hi ha als expedients.

Sobre Orient, s'incidí que funciona com a empresa turística i que l'Ajuntament no l'ha tancat. Se contestà que s'ha denunciat a la Conselleria de Turisme, per a que una inspecció detectés si feia una activitat il·legal, i el resultat comunicar-lo a l'Ajuntament, per en el seu cas actuar en conseqüència. De la proposta que va fer el PSM ens comprometeren a remetre una altra vegada l'expedient a la Conselleria de Turisme per a insistir en l'informe sol·licitat.

Can Cruïa, se denuncià també que té oferta turística il·legal essent una vivenda unifamiliar. El compromís va ser el mateix, sol·licitar a la Conselleria de Turisme un informe sobre dita denúncia.

L'expedient de l'Hotel Green Garden és un expedient que es troba obert i no conclòs per obres realitzades després del final d'obra, i així s'informà en el Ple, l'expedient segueix en curs.

En l'expedient del complex turístic de Cala Mesquida, se demanà si tenia final d'obra i permís d'obertura, a la qual cosa el batle contestà que no, cosa que ja sabien i és de coneixement general. Se contestà que tenen presentada tota la documentació i s'estaven tramitant dites llicències, i que aquest procediment no hauria d'ésser habitual, però les circumstàncies fan que se tramiti la llicència d'obertura una vegada terminada l'obra i s'obren els establiments al mateix temps que se tramita la documentació.

S'acusà al Batle d'amiguisme, favoritisme fins i tot de prevaricació, presumint que es deixà obrir per conveniència i aprofitament d'interessos particulars del propi batle. Acusacions molt dures fetes per un exbatle, Sr. Muntaner, i que durant el seu manament que va ser de l'any 91 al 95 Déu sap quants d'establiments obriren les seves portes sense llicència de finals d'obres i sense llicència d'obertura. Si la dada és important es farà un llistat d'afectats per a que s'incorpori a la causa que volen obrir. Però el colmo d'hipocresia es dona, quan es revisa els expedients d'obertura dels regidors signants de la moció i descobreix que l'establiment dedicat a d'elaboració de menjars ES LLAGOST, promogut per Miguel Rexach Cañavate (Es Grup) i regentat per Felip Esteva Castro (PSM), no té llicència d'obertura. Ni tan sols ha sol·licitat llicència una tenda d'informàtica, anomenada Oetra, propietat també de Miguel Rexach Cañavate. La també empresa d'arts gràfiques, anomenada Gràfiques Cala Rajada S.L. propietat de Margalida Nicolau Terrassa, companya de Felip Esteva Castro, tampoc té llicència d'obertura. Els apartaments turístics Quijote Parc, propietat de Juan Ferrer Flaquer (PP), tampoc tenen llicència d'obertura així com una oficina administrativa de Juan Llull Massanet (PP). Tots aquests expedients es troben en tràmit i sense terminar, alguns des de fa molt de temps, però no paralitzats per causes imputables a l'Ajuntament.

A l'acusació de favoritisme hauran d'afegir aquests casos que acabam de contar, així com molts més de casos d'obertura d'establiments sense llicència i que sense desitjar-lo han hagut d'admetre els batles elegits democràtics des de l'any 1.979.

Com es pot interpretar una acusació tan dura com la que es pretén fer contra el batle quan ells no estan nets, o, és que la hipocresia per a ells és una virtut.

COMUNICAT CONJUNT DELS GRUPS POLÍTICS DE L'OPOSICIÓ

PP – EsG – PSM
AJUNTAMENT DE CAPDEPERA

Els grups polítics de l'oposició de l'Ajuntament de Capdepera, PP, Es Grup i PSM, amb relació al comunicat emès pel partit en el govern UCAP el dia 3 de novembre de 1999, volem manifestar.

L'únic punt que es va tractar en el darrer ple extraordinari, demanat pels grups de l'oposició, varen ser les il·legalitats reconegudes pel propi batle en els expedients de l'Hotel Orient, Can Cruïa, Club Cala Mesquida i Green Gardens.

En cap moment no es tractarà d'altres qüestions, com les permisos d'obertura ni tampoc es va entrar en temes personals.

Tots els grups de l'oposició de l'Ajuntament de Capdepera som conscients que obtenir el permís d'obertura definitiu de qualsevol negoci és molt laboriós i pot dur molt de temps. Nosaltres no hem volgut entrar ni entrarem en aquest tema.

Tot l'equip de govern de l'Ajuntament de Capdepera format per UCAP.PSOE veu que per primera vegada tots els grups de l'oposició ens posam d'acord i fem feina conjuntament per a denunciar el que creiem mala gestió municipal i deixadesa de funcions per part del batle, el que els té desconcertats i nerviosos.

- Davant els intents de coacció per part del grup municipal de UCAP, i els grups de l'oposició manifestam que seguirem treballant pel que pensam que és el bé del poble sense cap temor a les represàlies personals que puguin intentar.

Els grups de l'oposició pensam que la irada reacció que ha tingut el Grup municipal d'UCAP incloent els insults i traient el tema de la merament polític i portant-lo al terreny personal, es deu a que volen ocultar la seva ineptitud, indicant clarament el baix nivell polític i ètic que tenen i la manca d'arguments per respondre a les qüestions plantejades.

Batec

La situació creada per la demanda d'explicacions, per part de l'oposició, a l'equip de govern municipal per Cala Mesquida, "l'Orient", "Ca'n Cruia" i "Green Garden", pot ser molt perillosa. Lluny d'aclarir res ha embullat la troca de la política local, mostrant una vegada més les vergonyes d'uns i altres.

L'oposició ha fet el que havia de fer, demanar comptes i controlar l'acció de govern municipal. I sembla que la tasca l'ha feta, en part, molt bé (el propi batle elogià com s'havia preparat l'intervenció d'un partit de l'oposició). Tan bé l'ha feta, que el principal partit del govern municipal sembla haver perdut els papers.

Lluny de reconèixer errors i intentar millorar la gestió, el govern ha optat per atacar a l'oposició amb el "i tú més". L'oposició, per la seva banda, no ha clarificat massa què preten amb aquest enfrontament. Una cosa esmbla clara: l'equip de govern i, el batle al capdavant, són els qui han de posar mitjans i voluntat política per a que el conjunt de normes, lleis i ordenances es complin de forma generalitzada. A Capdepera s'ha donat l'imatge cap a l'exterior, conscient o inconscientment, fomentada per l'oposició i pel propi govern municipal, que la única llei que es compleix és la de "campi qui vulgui". Quan s'empra l'argument que hi ha un incumpliment tan generalitzat que no es pot fer res, qualque cosa falla.

Els ciutadans, que pagam impostos, que mantenim una administració en molts d'aspectes inoperant, que pagam uns serveis cars i dolents, no ens basta l'argument que les lleis, normatives i ordenances

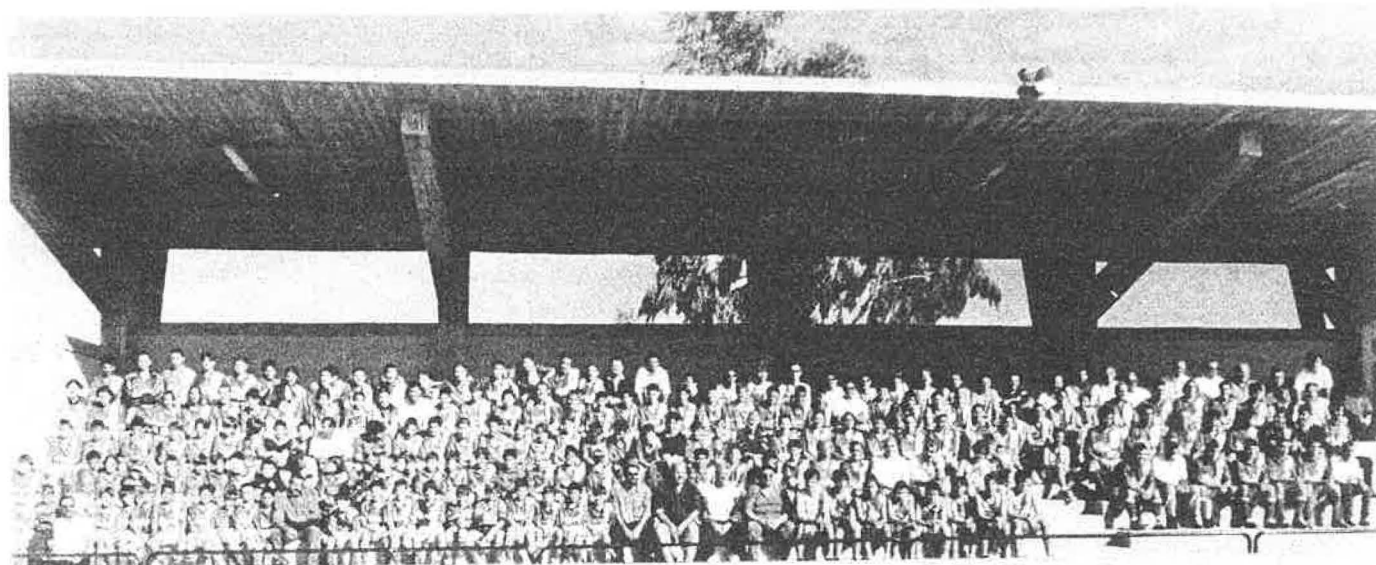
municipals no se compleixen perquè... Uf! s'argumenten tantes coses, des de incivisme a falta de medis. Que si no basten els policies municipals, que si els tècnics són insuficients, que si falta col·laboració ciutadana, que si hi ha massa normatives, que si... Idò, molts pensam, que no hi ha pitjor llei que la que no es fa complir, així que si tanmateix no es poden fer complir totes o se simplifiquen o es deroguen. Al manco estarem clars! I l'oposició té el deure de no fer demagògia de les mesures impopulars, però justes i necessàries.

I ara per ara, no es tracta de tancar tot negoci que no tengi tots els permisos, ni esbucar tota edificació que no s'ajusti a llei estrictament, ni crear una situació de control policial. Més aviat s'ha de fer un plantejament molt seriós de quina és l'obligació de cada un. Ara que els nostres representants cobren més que bé, ja s'han encarregats els de posar-se uns bons sous, hem de començar a exigir-los no només dedicació sinó també resultats i compromís. Alguns tenim sensació que alguns dels nostres representants només fan feina per contentar i crear electorat, deixant de banda enfrontar-se i resoldre els veritables problemes que patim.

Molta inauguració, molta presència a actes, moltes reunions (totes necessàries, evidentment) però quan un tema implica enfrontar-se, prendre decisions, gestionar, controlar i exigir, no tots actuen. Molt aviat funciona allò de passar la pilota a altri, i es que a ningú li agrada fer de dolent.

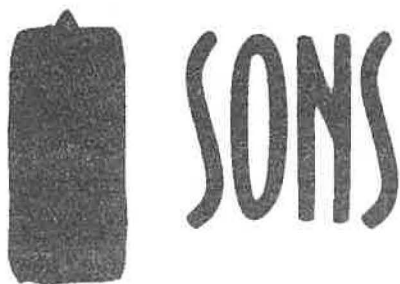
Pel be de tots una mica de tranquil·litat, un debat asossegat i profund, i un compromís de part de tots els partits. Seure's i parlar, no caurà malament així com deriven els aconteixements

Tres i no res.

l'Escolar 1999

Cap Vermell

Berta Liesegang

D'on surt Joventuts Musicals?

La Federació Internacional de Joventuts Musicals va ser fundada l'any 1945 a Brusel·les. Joventuts Musicals d'Espanya varen néixer l'any 1952 a Madrid i a Barcelona, i prestes varen estendre per tot l'Estat espanyol. A partir de 1960, les diferents Associacions Locals s'agruparen en cinc zones geogràfiques per a una millor operativitat, convertint-se, a partir del 1984, en Federacions Territorials, tot i d'acord amb els nous estatuts de l'associació.

S.M. La Reina Donya Sofia va acceptar ser-ne la Presidenta d'Honor.

El 18 de gener de 1974 el Consell de Ministres, en el seu Decret nº 1440/65, va declarar Joventuts Musicals d'Espanya "Associació d'Utilitat Pública".

L'any 1997 Joventuts Musicals d'Espanya fou guardonada amb la Medalla d'Or de les Belles Arts.

Cada una de les Associacions Locals té personalitat jurídica pròpia i Joventuts Musicals d'Espanya exerceix les funcions de coordinació entre totes elles a nivell nacional i de representació internacional, organitzant també activitats conjuntes de caràcter federatiu.

Des de la Secretaria General de l'Associació, a Barcelona, es coordina la presència internacional de Joventuts Musicals d'Espanya a:

- Federació Internacional de Joventuts Musicals (FIJM)
- Unió Europea de Concursos de Música per a la Joventut (EMCY)

- Consell Internacional de la Música, de la UNESCO (CIM/UNESCO)
- Associació Europea de Festivals de Música (AEF)
- Unió Europea d'Escoles de Música (EMU)
- Federació Internacional per a la Música Coral (CIMC)
- Associació Europea d'Orquestres Juvenils (EAYO)
- Federació Mundial de Concursos Internacionals de Música (FMCIM)
- Internationale Franz Schubert Institute Wien

Els OBJECTIUS de Joventuts Musicals, que figuren en els estatuts, són: agrupar la joventut per al coneixement, cultiu, foment i difusió de la MÚSICA en especial i de les ARTS en general. Per a la realització d'aquestes finalitats podran organitzar concerts, recitals, audicions, sessions pedagògiques, col·loquis, concursos, editar publicacions i audiovisuals, etc. I, en general, qualsevol activitat que contribueixi al millor compliment de les seves finalitats socials.

Els PRINCIPIS d'actuació de Joventuts Musicals, a qualsevol nivell, són:

- El seu caràcter artístic i pedagògic sense ànim de lucre.
- La seva independència i eliminació de tota discriminació política, social, religiosa, racial i lingüística.
- La consideració de l'accés a la Música com un dret fonamental de l'home.

La relectura d'un assaig de Sebastià Serrano de 1980 -Déu meu, com passa el temps-, i una moda, o cosa així, de la qual parlaré més endavant, m'han donat peu per a esbossar aquesta entrega, que, atenent el seu inspirador, podeu suposar que va de semiòtica, de signes i de símbols. Com de costum - mal costum -, endegaré la meua col·laboració a través de circumloquisi anant-me'n per les bardisses.

Qualsevol diccionari us dirà, aproximadament, que la semiòtica consisteix en l'estudi de les diferents classes de signes i de les regles que en governen la generació i la producció, la transmissió i l'intercanvi, la recepció i la interpretació, amb l'objecte d'explicar el fenomen comunicatiu. F. de Saussure, en el seu famós *Curs de lingüística general* de 1916, manifestava: "Podem concebre una ciència que estudiï la vida dels signes en el si de la vida social. Formaria part de la psicologia general. L'anomenarem semiologia (del grec *semeion*, "signe"). Ens especificarà en què consisteixen els signes i ens assabentarà de quines lleis es regeixen. Com que encara no existeix, hom no pot dir de quina mena serà. Tanmateix, té dret a l'existència, i el seu lloc està determinat per endavant. La lingüística no és més que una part d'aquesta ciència general, i les lleis que descobrirà la semiologia seran aplicables a la lingüística".

Si el suís Saussure va intuir la necessitat d'una ciència que s'ocupàs dels signes, l'americà Charles Sander Peirce en fou el primer investigador sistemàtic. Seguim Sebastià Serrano: "Peirce posa com a concepte fonamental de la semiòtica la *semiosi* o procés en el qual alguna cosa funciona com a signe, és a dir, significa. Aquest procés comprèn necessàriament tres factors, que ell anomena *Representament, Objecte i Interpretant*(...). La descripció completa de la semiòtica -que és també la definició de signe- esdevé aleshores aquesta: *Un signe és quelcom que representa* (està en lloc de) *alguna cosa per a algú*. El signe, en aquesta perspectiva, té tres referències. Primerament, és un signe *per a* algun pensament, qualsevol que sigui, que l'interpreta, lligat directament a un intèrpret, a un usuari del signe. Segon, és signe *d'*algun objecte al qual, en el pensament, equival. I tercer,

és un signe *en* algun aspecte o qualitat que estableix una connexió entre ell i el seu objecte".

Peirce distingeix tres varietats fonamentals de signes:

- *ícones*: entre el vehicle de signe i l'objecte que representa, existeix una relació qualitativa; el vehicle de signe presenta alguna qualitat de l'objecte denotat (una fotografia).

- *índexs*: entre l'índex i l'objecte representat existeix o ha existit una contigüitat viscuda, de naturalesa existencial (una petjada).

- *símbols*: opera per contigüitat instituída, apresada, entre el vehicle de signe i l'objecte; és un signe constituït com a tal signe fonamentalment pel fet de ser comprès o utilitzat com a tal (una determinada olor, com la de l'encens, o una paraula). Extracta, per tant, de l'element sensible que es pren com a signe figuratiu d'un altre per raó d'una analogia que l'enteniment percep entre ell i so d'una convenció.

Sovint, el símbol no es limita a mostrar ni a recordar cap altra cosa, sinó que, representant-la i imitant-la, la revela. En aquest cas, el símbol es caracteritza per una major accentuació de l'element subjectiu, imprescindible per a la seva comprensió, i alhora per una pretensió de major transcendència significativa.

En el seu famós *Diccionario de símbolos*, Juan-Eduardo Cirlot, a l'entrada *Bandera*, explica, entre d'altres coses: *Allò que constitueix l'essència de tots aquests símbols* (referint-se a banderes i estendards) *és menys important la figura adoptada que el fet que aquesta se situï dalt de tot d'una perxa o asta. Aquesta elevació és correlativa de l'exaltació imperiosa, significant la voluntat de situar la projecció anímica expressada per la figura al·legòrica, per sobre del nivell normal. D'aquest fet deriva el simbolisme general de la bandera, com a signe de victòria i autoafirmació*. D'altra banda, el diccionari de l'IEC, diu: *Tros de tela ordinàriament de forma rectangular que serveix d'insígnia o senyal, especialment la que porta els colors o els emblemes d'una nació, d'una ciutat, d'un partit, d'una associació, etc.*

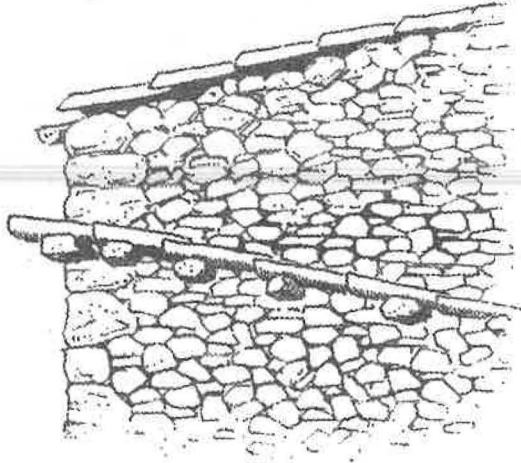
Fins aquí, com havia amenaçat des de bon començament, he fet circumloquisi i me n'he anat per les bardisses. Miraré, ara, d'anar al bessó.

Com a símbol d'una nació, d'una ciutat, etc., i com a signe d'autoafirmació, les banderes, sovint, són utilitzades en tots tipus de manifestacions i conteses. En el futbol, per exemple. Sense anar més lluny, el camp del Mallorca se sol endomassar d'estendards negres i vermells. A vegades passa que els aficionats al futbol s'apropien dels colors de la nació, associant-los als del seu club, donant-li així, a l'associació esportiva aquella transcendència significativa que ja he dit, i que d'altra manera potser no tendria. Del Barça es diu que és més que un club, i tothom, a més dels colors blau-grana, i associa els de la senyera catalana. Els aficionats d'alguns clubs, en canvi, s'han fet seus els colors de la bandera espanyola, com a símbol de la unitat d'Espanya enfront dels nacionalismes perifèrics.

Els usos col·lectius dels colors de les distintes nacions, molt especialment els de la bandera espanyola, ara estan davallant a uns nivells d'ús individual i particular. L'ostentació de les dues faixes vermelles i una de groga està "de moda". Els avatars militars i polítics han intentat situar aquesta ensenya a l'alçada dels símbols col·lectius comuns, sigui quina sigui la nostra procedència i el nostre passat. Si no vaigerrat, davant l'estendard de la Casa de Barcelona, el de les quatre barres, propi d'aquesta terra des de la Conquesta en el segle XIII, l'actual bandera espanyola no va ser adoptada fins al 1785, pel rei Carles III. Però, la "roja y gualda", botant per damunt de la història, ara se'ns imposa com a bandera de tots.

La moda de dur els colors espanyols en el coll dels "polos", va néixer prop dels camps de regates de creuers, entre gent d'alta posició econòmica i social. Per mimetisme, la moda s'ha estès als estrats inferiors de la societat i ara us podeu trobar banderes espanyoles en el coll de qualsevol ciutadà ras. Ni pretencni sé fer-ne un estudi sociològic. En aquesta secció simplement es plantegen interrogants. Aquí, doncs, cal preguntar-se coses com, a què ve, tanta bandera espanyola? És un intent d'autoafirmació? Davant qui? Davant què?

Si hi ha una cosa que em fa poca il·lusió, ho podeu ben creure, és una guerra de banderes. Ja no en mancaria d'altra.

Himne a Capdepera al set-cents aniversari del poble

Capdepera, Capdepera, Capdepera.

Setcents anys commemoram
tots els fills de Capdepera
començaren sa carrera
per a fer un poble gran.

Perquè es moro és feroç
formaren una gavella
en aquesta terra bella
on Déu va ser generós.

Capdepera, Capdepera, Capdepera

Capdepera, 1999

Sebastià Ferrer "Maleter"

La Comunitat de les illes Balears és la que més aporta als fons de solidaritat per al Tercer Món. De fet quasi totes les institucions dediquen el 0'7 % del seu pressupot a ajudes per a països pobres i a zones afectades per catàstrofes naturals.

I això que no compten amb el que s'aporta com a solidaritat vers les altres comunitats autònomes de l'Estat Espanyol, a través del sistema tributari i pressupostari del govern.

*Capdepera, des de la seva fundació és un dels ajuntaments que més fidelment ha col·laborat amb el Fons Mallorquí de Cooperació .
Enhorabona, per la part que ens toca.*

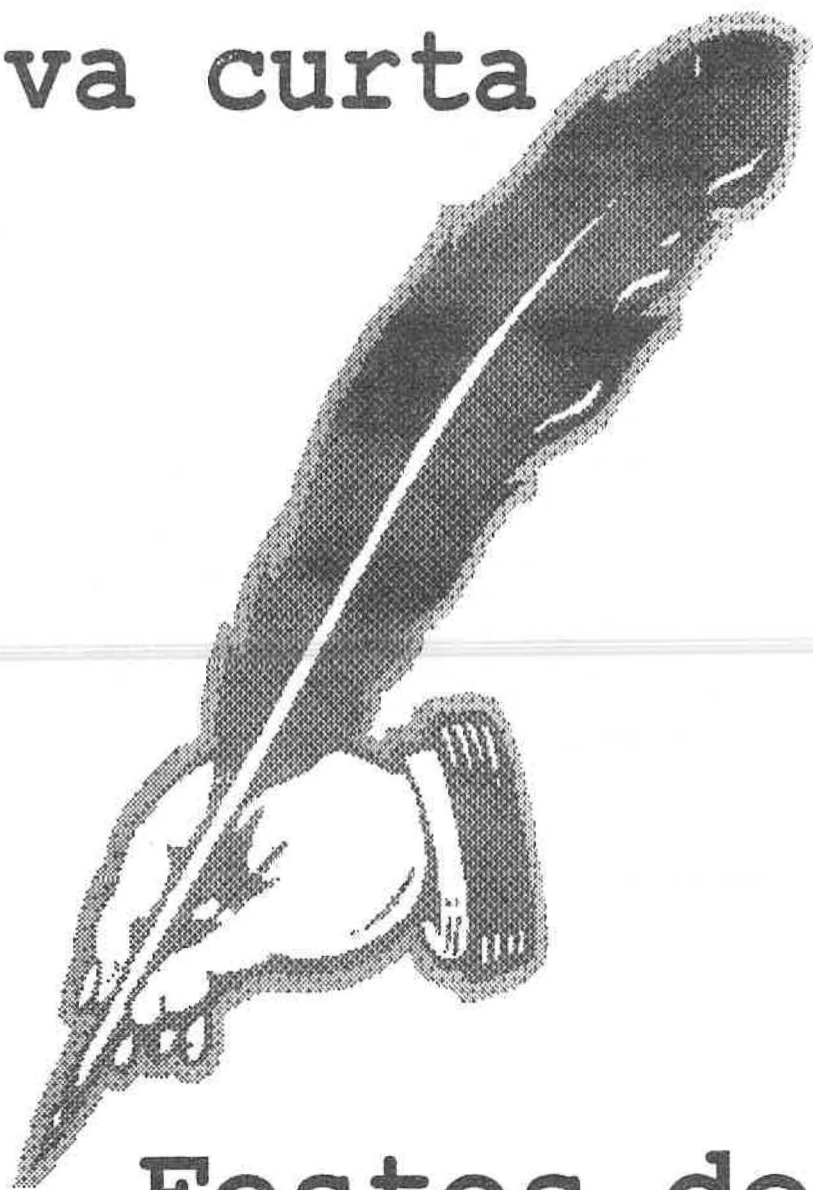

Cap Vermell

Suplement extraordinari novembre 1999

**Concurs
de narrati-
va curta**

**Festes de
Sant Roc i
Sant Bartomeu**

Amics

Primer premi agut 1999

Jaume Fuster Alzina

12 juliol 1956, 12'45 h.

En Jordi Barceló, a banda de ser de bona pasta s'havia fabricat una filosofia particular de la vida, vertebrada al voltant de la idea que no s'ha de lluitar per l'impossible, perquè això és fer una despesa inútil d'energies. Aquesta convicció suprema el mantenia en estat de renúncia permanent, ja que creia de tot cor que la majoria dels reptes que la vida li plantejava eren totalment inabastables des de les seves minses capacitats. Així que, majoritàriament, es dedicava a deixar passar el temps, especialment de la terrassa del "Mediterráneo" estant. En aquesta talaia privilegiada, les hores s'escolaven mansuets, sense a penes fer fressa ni deixar petjades massa perceptibles en l'esperit. Amics

Havia arribat a la conclusió que una de les moltes coses impossibles que la vida ens regala – i a la qual, per tant, s'ha de renunciar – és canviar el caràcter de les persones. "Tothom és com és – es deia – i, a més, té dret a ser-ho" Aquesta fórmula li donava excel·lents resultats, estalviant-li molts de conflictes. De fet, els hi estalviava tots. No en tenia mai.

Per això, quan aquell dia, a la terrassa del "Mediterráneo", amb un Martini i unes olives farcides d'anxova ajudant-lo a reforçar la seva percepció rousseauiana de la humanitat, el seu amic Miquel Figuerola el va escometre de males maneres, a penes va reaccionar.

- Ets un cabró de merda! – li enflocà Miquel.

"Aquest Miquel! – pensà – Sempre igual! És bon al·lot com ningú, no té res seu, però el seu sentit de l'humor em desborda. Quina manera de parlar!"

En Figuerola se'l mirava, vermell com un cap-roig, desafiant, esperant una rèplica que no arribava.

- Que ets un cabró, t'he dit! O no m'has entès?"

En Jordi li tornà una mirada beatífica, acompanyada d'un somriure sincer, sense malícia de cap casta.

- Has de fer un vermut?"

- Fill de puta! Encara gosses convidar-me?"

Quina barra!

Semblava francament enutjat. Per tractar-se

d'una de les seves bromes habituals, estava anant una mica massa lluny.

- Fa un dia collonut, avui. No veig com així l'hauríem d'espensar...

- Tu sempre tan mesurat, Jordi... però això no t'hi valdrà res, amb mi! –i ara ja no parlava; en Miquel cridava de tal manera que els cambrers i els pocs clients que en aquella hora hi havia en el "Mediterráneo" ja tenien un bon entreteniment. De res, t'hi valdrà! És hora que tothom sàpiga qui ets!

- Anem a veure, Miquel ... no entenc...

- Prou! – i ara l'amic l'apuntava amb l'índex de la mà dreta, acusador – No et facis la mitja monja! Si tens collons, baixa al carrer, i et faré una cara nova... –i dit això, sortí del bar – Au, vine, si et home! – el temptà – Vine aquí, cabró! Mariconàs! Fill de puta! Surt, duna vegada.

Evidentment, en Jordi Barceló no va moure ni peu ni cama, mentre el seu amic el seguia insultant amb tota casta d'improperis i el desafiava a un combat obert. Esperà, pacientment, que la calabruixada mancàs, fins que, efectivament, en Miquel anà temperant la seva motada.

Ja ens veurem, tros de porc! – cridà d'enfora en Figuerola, mentre es retirava, puny enlaire.

En Jordi va demanar un segon Martini, per tal de recobrar l'alè. Mentre l'assaboria, intentà trobar una explicació a aquella escamesa. "Algun motiu deu tenir, en Miquel, per haver actuat d'aquesta manera"

Sí, algun motiu devia tenir, però, però, per més voltes que li donava, no hi trobava el llest. En Miquel Figuerola era un bon amic, amb qui sempre havia mantingut unes relacions més que cordials. Estretes, fins i tot. Entre ells no havia hagut mai disputes – realment, de disputes no en tenia amb ningú, en Jordi – i, fadrins tots dos, havien corregut moltes aventures plegats. De manera que, una reacció com la que havia tingut havia d'obeir a alguna causa que ara mateix no encertava a descobrir.

"Ja s'aclarirà, si convé", pensà en Jordi, per fi. I va seguir glopejant el vermut, amb parsimònia, deixant que li amaràs sense reserves tota la cavitat de la boca.

5 agost 1956, 22'30 h.

La preocupació d'en Jordi Barceló havia augmentat considerablement. Pertot on passava li arribaven noves de l'enfurismament d'en Miquel Figuerola. El posava verd per tot arreu: bars, forns, ambulatoris, apotecaria i botigues oren altres tants llocs on el seu nom era arrossegat pel llot, amb les expressions més barroeres i denigratòries. Tampoc no hi mancaven amenaces.

Per més que ho havia intentat, no havia pogut acarar-s'hi de nou, a fi de mirar de desfer el que considerava, fora de tot dubte, un malentès. Estava segur que si l'amic li donava l'oportunitat de parlar-li, tot s'aclariria. "No he fet res en absolut que en Miquel em pugui retreure. Almenys no en sóc conscient. Aquest embull el desfarem parlant. Sí, hem de parlar. Aviat".

Dit i fet. Despenjà el telèfon i marcà el número d'en Figuerola. S'havien de veure com més aviat millor...

- Miquel...?

- Sí?

- Sóc en Jordi Barceló. Escolta...

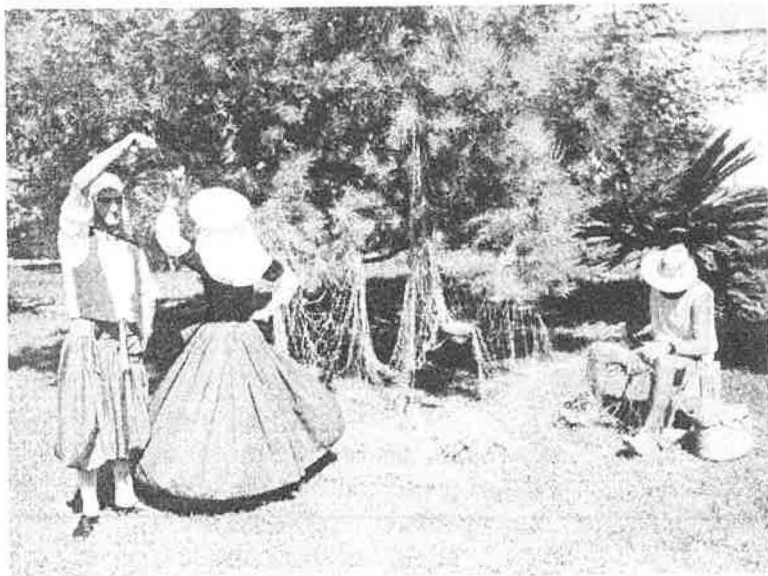
- Ves-te'n a ca una puta!

El clic metàl·lic, fred, distant, per tota resposta. I cap altra paraula. Ni una.

9 gener 1957, 9'15 h.

Després d'aquells mesos plens de tensió, ara allò.

El policia li va demanar si sospitava d'algú i en Jordi contestà que no.

Folklore, tradició. Climent Crespo Flaquer

VIIè Concurs de Narracions Curtes

Mentre, la trobada amb en Miquel esdevenia impossible, la tibantor entre els dos homes havia arribat a un punt insostenible. Per mitjà d'altres membres de la colla, li havia fet cinquanta propostes d'armistici. Si més no, en Jordi volia aconseguir una treva per parlamentar, però no hi havia res a fer. En Figuerola el refusava i si alguna vegada l'encontre es feia inevitable, l'insult esdevenia la fórmula de salutació i de comiat d'aquell que fins feia dos dies havia estat el seu amic.

- Me cag en la teva puta estampa!

- Miquel, crec que em deus una explicació...

- A tu l'únic que et dec és tota la fel que ara m'enverina, bordegàs! Mal et morissis ara mateix!

I així anaven les coses.

Però, aquell dia, els insults havien donat pas a coses encara més greus. Li havien calat foc al cotxe vell, l'R-5. Era una relíquia, que sols li servia per a moure's pel poble, però, i què? a ell li feia un servei. A més, a banda de l'escàs valor material de la pèrdua, aquell atemptat constituïa una virada espectacular en l'estratègia d'una guerra no desitjada per Jordi Barceló.

Avui havia estat el cotxe, però, i demà? Estava segur que era cosa d'en Figuerola. La policia li ho havia dit ben clar: "Res d'un accident, això ha estat intencionat. I ben intencionat".

- No, no sospito de ningú -insistí-. En tot cas, no es poden llançar acusacions sense proves. Hem de pressuposar la innocència de les persones fins que no es demostri el contrari. No en mancaria d'altra.

I d'aquí no el van treure.

17 abril 1958

En Miquel Figuerola es va casar amb na Francisca Colom i tots els de la colla hi foren convidats, tret, naturalment, d'en Jordi Barceló. No s'ho va prendre malament perquè, donades les circumstàncies, en confiava. Amb el pas del temps, les coses no havien fet més que empitjorar i el darrer que s'esperava era que el convidassin a noces, per més que arribà a pensar que

hauria estat una bona ocasió per a la reconciliació.

Feia uns mesos que ho havia intentat per escrit.

Estimat amic: No sé què ha passat entre nosaltres. Quelcom molt greu deu haver estat, per arribar on hem arribat, però jo no me'n sé avenir. No sóc conscient d'haver-te fet res que meresqués tan irada resposta, però també sé que tu no em tractaries com em tractes sense un motiu molt poderós. Així que, sigui el que sigui, et deman perdó, Miquel. I, creu-me, ho faig amb tota sinceritat i amb tota humilitat. Segurament, del que passa en sóc jo el culpable, tot i la meva ignorància. Així que, per favor, et suplico que em facis arribar, de la manera que consideris més oportuna, algun senyal de la teva indulgència. No puc seguir vivint amb aquest pes que tant afeixuga la meva ànima.

La lletra no va merèixer resposta.

Cercaviles. Neus Ramón Garcia

15 octubre 1977. 14'00 h.

L'enfrontament entre els Figuerola i els Barceló havia transcendit el nivell personal per passar a l'àmbit familiar, els fills l'havien continuat, amb més fervor encara. Per molt que en Jordi intentà, amb totes les forces de què era capaç, evitar que aquella mala llavor cresqués en el cor dels seus fills, no ho havia aconseguit. Els descendents d'en Miquel, fins i tot més bel·licosos que el seu pare, havien après bé la lliçó i fuetejaven, sempre que venia bé, amb tota casta d'estratègies, els hereus d'en Jordi.

- El poble, que no té memòria, es creu que entre els Figuerola i nosaltres hi ha un contenciós vell d'unes quantes generacions, però heu de saber, fills meus, que això no és cert. En Miquel i jo érem amics. Aquesta situació no té cap explicació plausible, perquè entre nosaltres no va passar res en absolut. Així que, per favor, no continueu vosaltres una guerra sense sentit i que no havia d'haver començat mai.

Però els fills, com el poble, tampoc no tenien memòria, i a les escames dels Figuerola no hi responien com havia fet sempre el seu pare, posant l'altra galta. Ells eren joves, la sang els bullia a les venes i es mostraven disposats a respondre amb la mateixa moneda. Sols la temperança d'en Jordi els mantenia relativament a retxa i havia evitat que de les paraules es passàs a accions més greus i contundents. Des de l'eixida aquella del cotxe, la veritat era que en Jordi no havia patit cap altre atemptat personal o sobre els seus béns i no volia donar cap raó ni una perquè les coses no continuassin igual.

- Pare, perdona que t'ho digui -li enflocà en Francesc, el fill major, aquell dia-, però tu ets mig colló.

Potser tenia raó, en Francesc. Però en Jordi seguia aferrat a les seves conviccions de tota la vida. Sabent, com ja sabia, que lluitar contra la caperrudesca d'en Miquel era una tasca impossible, ja feia una temporada que havia renunciat a malmetre les seves energies en una empresa fora del seu abast. S'havia acostumat al menyspreu i els insults dels Figuerola i els suportava amb resignació i,

amb el pas del temps, tot i les esperonades que en Miquel pegada adesiara, la situació se li havia fet més suportable, menys dolorosa.

Ja era com una rutina.

25 juny 1999, 19'45 h.

A l'església s'hi havia congregat una gentada per donar el condol a la viuda i als fills d'en Miquel Figuerola. Després d'una llarga i dolorosa malaltia, com deien els periòdics, és a dir, després d'un càncer de recte que se l'havia menjat de viu en viu, l'enemic irreconciliable d'en Jordi Barceló s'havia mort. Fet un pelleringo.

En Jordi, quan la nova es confirmà, tot i esperar-la des de feia temps, va sentir una punyida en el seu interior, com un ferro roent que el travessà de banda a banda de l'ànima. I les llàgrimes, tranquil·lament, sense presses, s'escolaren per les arrugues que el temps li havia dibuixat, amb generositat, en el rostre. No sentia pena per la pèrdua de qui havia deixat d'esser amic seu ja feia quaranta-tres anys. Res d'això. La causa d'aquella pena profunda i irreprimible era que en Miquel se n'hagués dut a l'altre món els motius d'una enemistat que en Jordi va acabar acceptant som un càstig però que no va entendre mai.

Va sentir-se temptat d'anar a donar el condol, ell també, però es va reprimir. La seva presència a l'església, en aquells moments, hauria donat lloc a tot tipus d'interpretacions i comentaris, i per res del món estava disposat a revifar les brases del conflicte. Amb na Francisca Colom, des que es casà amb en Figuerola, no s'havien tornat dirigir la paraula, per bé que ella li hauria pogut desvetllar moltes incògnites. En Jordi, ara ja per mandra, havia renunciat a furgar en unes ferides que el temps semblava decidit a cicatritzar. I això, pensava, era el millor que podia succeir.

24 agost 1999, 13'17 h.

La notaria de Cosme Massanet era molt moderna: mobles de disseny, ordinadors aquí i allà, quadres abstractes de moltes coloraines, moqueta en el sòl, aire condicionat, i tot allò que s'espera d'aquests llocs.

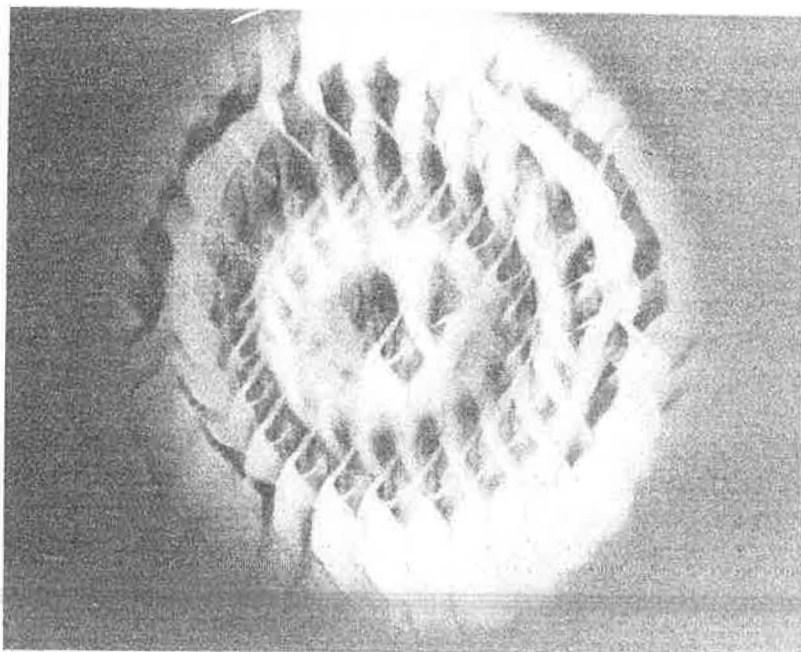
En Jordi havia estat citat, precisament, el dia de Sant Bartomeu –mirau quin dia- a un acte la naturalesa del qual se li escapava per complet. Després d'esperar uns moments, del despatx particular del

notari en sortiren na Francisca Colom i els seus fills, en Pere i na Mercè. Molt estirats, passaren per davant d'ell, sense mirar-se'l de cara. En Barceló es regirà inquiet a la butaca i va dissimular, concentrant la seva atenció en el periòdic que tenia a les mans.

- Passa, per favor –el cridà des del llindar de la porta del despatx, el notari-. Passa, Jordi...

- Bon dia tengui, don Cosme.

- Asscu-te, asseu-te. Ara mateix he llegit el testament d'en Miquel Figuerola a la seva viuda i als seus fills. Però, a més d'aquest document legal, en

Colorins coloraines. Jeroni Font Sureda.

Miquel me'n va deixar un altre de privat, sota custòdia, amb instruccions perquè fos obert precisament el mateix dia de la lectura del testament. I tu n'ets el destinatari, Jordi. És per això que t'he fet venir –la inquietud d'en Jordi Barceló creixia per moments: el notari va agafar un sobre que tenia damunt la taula, el va obrir i d'ell en va treure dos folis escrits a mà-. Vols saber què et va deixar escrit, en Miquel Figuerola, poc abans de morir? –en Jordi assentí, de forma gairebé imperceptible-. Escolta:

“Estimat amic Jordi: Després de més de quaranta anys d'enemistat, quan la vida se m'esmicola irremeiablement i estic a punt per al traspàs, no podia deixar aquest món sense donar-te una satisfacció que bé t'has guanyat. Sense conèixer-ne l'entrellat, el poble sap que estam a matar. I al

poble ja li va bé, així. A la gent no li importen les causes sinó els efectes. El drama és que tu, víctima primera d'aquesta situació, tampoc no en saps res. Per això he deixat aquests fulls al notari.

Efectivament, tu no em vas fer res mai ni em donares motiu de cap casta perquè jo actuàs com ho he fet al llarg de tot aquest temps. La causa, Jordi, és molt més simple. La causa ets tu mateix, és el teu caràcter. Ets massa bona persona, ets massa conforme, i per això t'ha passat el que t'ha passat. T'ho cont.

El dia 11 de juliol de 1956, en Pep Mascaró i jo fèiem un cafè en el bar de "Ca's Comte", avorridots. Havíem begut dues cassalles i no fèiem sinó dir dois. Amb una de tantes, jo li vaig posar vint duros de messions que seria capaç de treure't del solc. Ningú no ho havia aconseguit mai i, per tant, en Pep va acceptar l'aposta, convençut que era impossible fer-te perdre els estreps. No ens fixàrem cap data i tot valia.

Del que ha passat després, gairebé no cal que te'n doni compte, perquè tu has sofert en pròpia carn les conseqüències de la juguesca. Quan en Pep va morir en aquell desgraciat accident, l'any 61, em vaig trobar molt tot sol i vaig pensar deixar-ho córrer, però ja havíem anat massa enllà. Em queia la cara de vergonya sols de pensar que la gent arribàs a saber que tot aquell drama era fruit d'una broma de joventut. Tot el poble, d'alguna manera, s'hi sentia implicat i qui més qui manco havia pres partit per un altre. Jo ja hi havia compromès la dona, donant-li a entendre que eren coses velles, que venien d'enrere, dels nostres pares. Després, els nostres fills, ja ho saps, heretaren una contesa sense sentit.

Tot i trobar-me a les darreres, o precisament per això mateix, no m'he sentit amb cor de dir-te tot això cara a cara. D'altra banda, demanar-te disculpes, a hores d'ara, no serviria de res. No vull que em perdonis. Tens tot el dret del món a maleir-me fins a l'últim alè de vida. Aquestes línies no tenen altra pretensió que apaivagar el teu esperit, alliberar-te de tot remordiment i donar a conèixer al poble que, en aquesta història, tu no hi has tengut cap més responsabilitat que la teva bonhomia i la teva honradesa. M'agradaria que d'aquesta carta en fessis l'ús més convenient a la rehabilitació de la teva imatge.

I res més, Jordi. Esper que en els anys que et quedin de vida siguis molt feliç. T'ho mereixes. En el sobre hi ha els vint duros de les messions. Els he

perdut i, ja que no els puc pagar a en Pep Mascaró, crec que són ben teus.

Signat: Miquel Figuerola"

24 agost 1999, 13'15 h.

En Jordi va sortir al carrer absolutament ensorrat. Sentia una gran feixuguesa a les cames i el cap ple de plom. Gairebé no es podia moure, ni pensar, ni fer res. En Miquel, en Pep, na Francisca, els fills, el notari, tot el poble... Tot li donava voltes i una allau de sentiments contradictoris se li amuntegaven a la part alta del pit, embussant la circulació de passions en una zona de tant de trànsit. Era com un nus que l'estrenya sus davall la gola i va haver d'asseure's en el graó de l'entrada de la notaria, incapaç de donar passa.

En Jordi no podria precisar el temps que va romandre assegut en el portal, immòbil, esperant que el cervell donàs alguna ordre coherent a la resta del cos per tal que aquest iniciàs alguna mena d'activitat. El fet és que, després d'un lapse immensurable, començà a sentir un pessigolleig que li pujava cames amunt, fins arribar al serrell que li obturava el pit. Actuant com el sulfumant quan s'embussa una canonada, tot allò que li oprimia l'ànima saltà de sobte, de dins a fora, impetuós, incontenible. El crit va causar l'admiració dels vianants dels voltants i d'algunes zones relativament allunyades de l'epicentre del terratrèmol.

- MIQUEL FIGUEROLA, CABRÓ DE MERDA, MARIC ONÀS, FILL DE PUTA, ME CAG EN LA TEVA PUTA ESTAMPA!

I dit això, es va sentir a pler, alliberat, lleuger. Però també va saber que, per fi, en Figuerola havia acabat guanyant les messions. Ho havia fet després de mort, però també valia. Com ell mateix havia dit, no hi havia data límit.

En Jordi es va treure els vint duros de la butxaca i els va llançar a una paperera. I fet això, ell que mai havia comprat el temps a la menuda, se'n va anar al "Mediterráneo", el bar que també -i tan bé-havia resistit totes les escomeses. A fer un Martini amb olives farcies d'anxova i deixar que les hores, mansuctes, se li escolassin entre els dits.

Jaume Fuster Alzina

T'he dic a l'infern

El meu primer juvenil, conformat 1999

Ainau Serra Nebot

Aquesta invitació la guard, per tenir record, però un record dolent. La invitació que em va destrossar la resta de la meua vida. Aquells dotze anys vivint amb el meu marit van ser els millors anys de la meua vida. Ho record amb molts de colors, somriures i amor. Tota la culpa la tenc jo, la culpa que el meu marit sigui mort és meua, la porca que va organitzar la gran festa, la festa de l'any, jo i només jo som culpable que ara no sigui feliç al seu costat. Aquest dotzè pis és el camí per tornar abraçaaar el meu marit. Estimat! prepara't perquè ja vinc...

-Alerta senyora, no et moguis, et record que estàs en un dotzè pis, si caus no hi ha moltes probabilitats que ho contis, per això et recoman que et donis la volta molt lentament, i et deixes de tonteries. - No, això és el meu destí, el destí que ha triat Déu per mi, i ara no m'interrompis més que ja he perdut molt de temps. - Nooo em diguis que et vols suïcidat! - A tu que t'importa el que faci si no saps ni el meu nom. - Senyora tranquil·la, és el primer cop que estic en aquesta situació, o sigui que no sé què he de fer, per això et recoman que ens assegum tots dos i parlem. - No, gràcies, no vull parlar amb tu, i que et penses que jo estic cada dia en aquesta situació? Ja

venc estimat, ja sent la teua olor. -Nooooo! -Què fas? em vols amollar? Deixa'm.

-Tranquil·la, no ploris, ni cridi, seu-te aquí i no et moguis, escolta, el meu nom és Tomeu, i el teu?. -Què hi té avcure el meu nom? i el teu tampoc m'importa, l'únic que sé és que ets un porc, i un desgraciat. - Està bé, no em diguis el teu nom, però fes el favor de no plorar més. I ara digues-me per què et vols suïcidaar? -Està bé, t'ho contaré, però si després em deixes que em llanci. - Tu, conta, després ja en parlarem. - To va començaaar amb una festa, una festa sorpresa que vaig organitzar per al meu marit, per donar-li una bona notícia davant els amics. Quan va entrar per la porta i va veure tanta gent es va posar molt content. Ell només feia que demanar-me què feia tanta de gent. La veritat és que ni els convidats sabien per què estaven allà. Després l'orquestra que vaig contractar va començar a tocar les cançons d'aquell temps. Tothom content i amb el somriure a la cara, v'àrem començar a sopar, el meu marit només feia que demanar-me per què havia convidat tota aquesta gent i jo li contestava que per donar-li una bona notícia, però així i tot no s'aturava de demanar-m'ho. Després l'orquestra va tocar la cançò, tan coneguda , «Unchained Melody», el vaig collir de la

mà i el vaig aixecar de la cadira i el vaig dur a la pista a ballar. Va ser fabulós, fabulós aquell ball. Quan vàrem acabar de ballar, tots els amics ens van aplaudir. Quina nit tan fantàstica, fins que jo vaig demanar a l'orquestra que s'aturasin de tocar, i vaig pujar damunt una cadira. Tothom demanant silenci perquè va arribar el moment d'anunciar la

Paelles, paelles o sangria. Jana Ohannesyan

notícia, Vaig collir-li la mà, al meu marit, vaig inspirar i...

- Estimats, amics, familiars, vos faig saber que el meu marit i jo serem papàs.

Tothom va saltar de l'alegria, el meu marit em va mirar, em va baixaar de la cadira i ens vam abarçar. . -Sí, sí, seré pare. Cridava contentíssim, però en aquell moment va caure al terra pegant crits com un desesperat, amb la mà al cor. -Què et passa, estimat? li cridava donant-li petons. Tothom es va apropar, vàrem intentar ajudar-lo, però no el vàrem poder salvar. El meu marit va morir d'un atac de cor, amb vint-i-set anys. Aquella nit va ser la darrera nit que el vaig abraçar. Ja entens ara per què em vull suïcidat? La meua vidaa no té sentit. -Si vols un consell, crema la invitació i esborra aquell fet de la teva ment, però no et suïcides, perquè encar tens molts d'anys per viure. - Per viure amargada m'estimo més matar-me i no amaargar-me, ni amargar els demés. I ara, per favor ves-te'n que em llanço. - Amb això no hi comptis, ges un encenedor i crema la invitació.

- Estimats, obri els braços, que ja vinnnnccccccc !!!

- No, no et tiriis!!!

-Hola Mª Antònia, ets a les portes del cel. - Ja sóc al cel? eh! tu, com saps el meu nom? - Al cel tot se sap.

- Mai em vaig imaginar que fos tan fàcil arribar al cel. - Un moment, encara no hi has entrat, com que

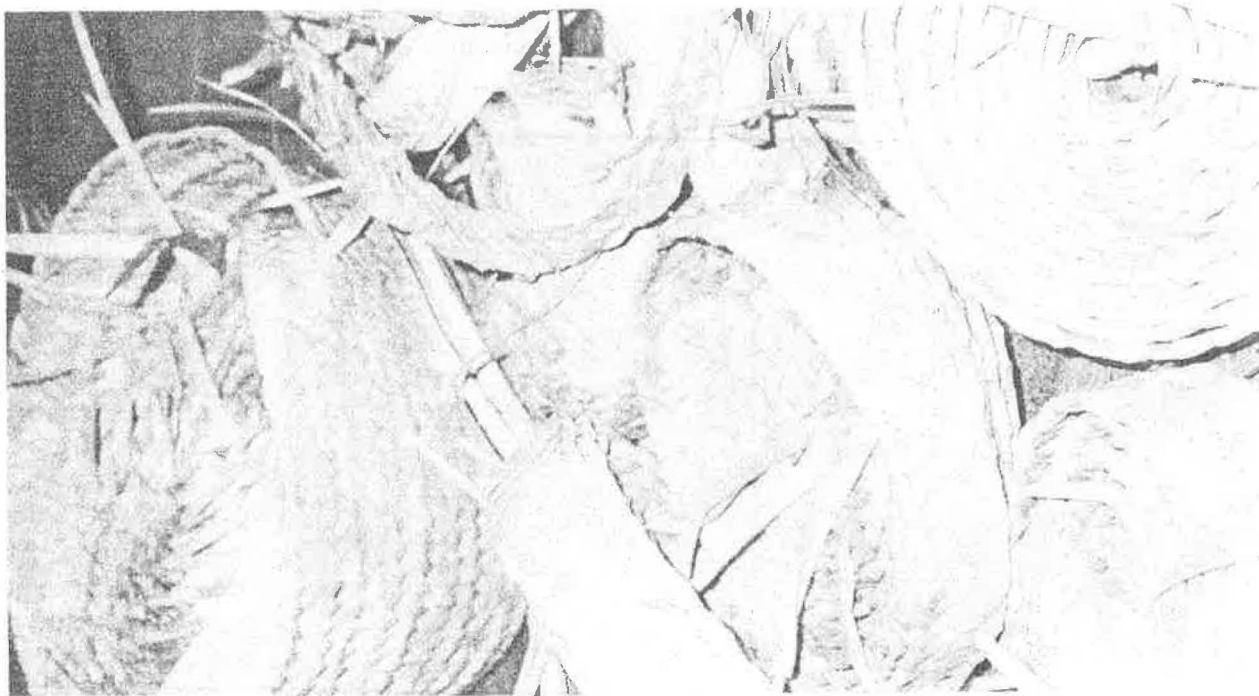
t'has suïcidat no pots entrar així com així, per això et faré dues preguntes, si les encertes entraràs al cel, sinó aniràs a l'infern. D'acord? - Un momnet, el meu marit està aquí, i jo m'he suïcidat per estar amb ell, no per anar a l'infern. -No em facis perdre el temps perquè mira darrere tu quina coa que hi ha. Anam per la primera pregunta. Estàs? -Si. -Quants de segons hi ha en un any ?

-ostres! que fàcil. Mira hi ha el segon de gener, el segon de febrer, el segon de març... - Molt malament Mª Antònia, ara te'n faré una altra, si la encertes te'n faré una altra, si no, aniràs directa a l'infern. Estàs? - Si. -Digues-me els dies de la setmana que comencin per D. -Aquesta sí que és fàcil. Dilluns, dimarts, dimecres, dijous, divendres, dissabte, diume...

-Molt bé Mª Antònia. - Un moment no he acabat. Diumenge i demà. -M^aAntònia, a l'infern ! -Però, no ho he dit bé? - Només hi ha set dies a la setmana. Demà no és cap dia. -Ara no podrre veure el meu marit? - Perdona, el teu exmarit. - Per què dius el meu exmarit? -Tu saps que el vuitanta quatre la teva veïnada va morir de càncer, no és veritat? -Sí. -Doncs ara està casada amb ella. - Fill de... - Mª Antònia, mai havies dit aquesta paraula. - Però tampoc el meu marit mai s'havia casat amb una altra dona. - El següent! - I jo, què? eh! on me'n dugueu, jo vull tornar viure. -Ja és massa tard, senyora

Arnau Serra Nebot

Brins i paumes. Joan Galià i Magaz

Fotògraf sense fronteres .J.José Martínez Vargas.

La memòria dels japonesos

SEGON FIEM I AGUST 1999

Jaume Fuster Alzina

La ràdio parla. molt. Parla molt. Iñaki Gabilondo. Fan propaganda de rebaixes. Un airet em recorr l'esquena i, ara mateix, no tenc calor. Fujitsu. És el ratolí de l'ordinador. Blanc. El ratolí és blanc. L'ordinador no. L'ordinador és de color crema. Hi ha papers sobre la taula de d'ordinador. Instruccions que no m'interessen. la meua dona fa feina. No sé què deu fer ara. Jo no hi puc fer res, no la puc ajudar. Qui el deu haver mort, en Miquel Sansaloni? Sembla mentida, un crim en el poble! Abans no n'hi havia de crims. Ara tenim de tot. Crims, robatoris, hamburgueseries, molt de carrers per als cotxes, molts de cotxes per als carrers, homes que tupen a les dones, fanals, papereres, contenidors, turistes i moltes coses més. Taxis també, i policies i camions per als fems. La meua dona deu ordenar els productes dels quals en té cura i responsabilitat. En Miquel Sansaloni, tan ric com era! N'hi ha molts que se'l volien carregar. La persiana veneciana colpeja suaument la paret, gronxada per l'embotol. Tric, tric, tric. Em fa companyia. Ja no fan propaganda, ara. Iñaki Gabilondo entrevista a un polític. Parlen d'Atapuerca, però jo no els par gaire esment. M'agrada, la meua feina, perquè em deixa les horabaixes lliures. I els dissabtes, i els diumenges. Totes les barques han sortit a pescar, avui. Tenim un anticicló sobre la Mediterrània occidental. Fa bon temps i, segons TV, n'hi ha per dies. Les platges vessen de gent. En Sansaloni ja no hi tornarà, a la platja. Quin rebumbori. L'ha trobat madò Margalida «Camacurta», tan dematinera com és. En el bell mig del carrer, el cap foradat per una bala i la sang mig coagulada davall la galta, carrer Migjorn, prop del taller mecànic d'en Pere Sureda «Peret». El taller d'en Peret, el bar «Atlàntico», la gestoria «Llinàs, Brunet & Comes, S.L.», el super d'en Llorenç Monjo (associat a la cadena Spar). El carrer Migjorn, no també viu la meua tia Pereta. No crec que se l'hagi carregat ella, en Miquel Sansaloni. Tenc gana. Hauria de berenar. Pa amb oli i figues. El carrer Migjorn és ample, més ample que la major part de carrers de poble. Amb en Miquel Sansaloni mort i ben mort, en el bell mig, no ha fet falta aturar el trànsit. Uns policies

feien guàrdia i els cotxes podien passar pel costat del cadàver. Molts s'aturaven a demanar. I els policies, impertorbables deien allò de «circulen, circulen». Als policies no sembla esverar-los res. Tenen la sang molt freda. Són vertaders professionals i no s'espanten. Un moix que ha intentat llepar la sang mig coagulada del mort, l'ha fet fora de males maneres. M'agrada molt el protector per al ratolí, aquesta mena d'estoreta que s'hi posa al davall per tal que la bolla volti bé. Duu propaaganda de moltes coloraines, de Fujitsu, la mateixa marca del ratolí- Aquell home, a qui a penes conec, no sé per què l'ha contat els seus problemes amb la Seguretat Social. Jo no hi entenc en qüestions com les prestacions de l'atur i coses semblants. Moltes persones tenen el gust de contar cabòries que sols els interessen a elles. D'un tret, se l'han carregat. No sé qui té pistoles per matar gent, en aquest poble, però es veu que n'hi ha que en tenen. La tia Pereta m'ha dit que no l'havia sentit, el tret, però s'ha de considerar que ella és completament sorda. Això practicamente la inhabilita com a testimoni. Sona el telèfon. És a l'altre cap de casa. El passadís és net com una patena, ahir de capvespre la meua dona el va fregar. Digui! Digui! No, la meua dona no hi és. Fa feina. Na Joana.? D'acord, li diré que li ha trucat na Joana. Era un cacic, per als treballadors, en Miquel Sansaloni. Els tractava a coces. Li duraven poc. Contractes precaris i sous mínims. Deu haver estat algun d'ells. Ara mateix parlen de pactes polítics, a la ràdio. Els costa molt d'entendre'ns. A Madrid estan assustats. Hi ha molt de cinisme, i molta frivolitat també. He de berenar, però ja he canviat d'idea. Ja no vull pa amb oli i figues. Me'n vaig a comprar una panada mesclada a la botigueta del cantó. A fora hi ha més calor, especialment on hi pega el sol. Els turistes no en saben res de la mort d'en Miquel Sansaloni. Se'ls veu absolutment indiferents. Se'n van a la platja, amb les ombrel·les sota el braç. Una rossa rotunda, de cames llargues i faldilla curta, se'n duu tots els meus pensaments i alguns dels meus sentits: vista, oïda, olfacte. El tacte, no. Un cop ultrapassada, en Sansaloni es reincorpora al meu cap de fil mental. Aquest bocí de voravia està fet malbé. El carrer és estret, no com el carrer Migjorn, i els cotxes hi aparquen damunt.

N'Andreu «Xaloc» se'n va cap al moll, capbaix. Sempre va cap cot. Adéu, Andreu. No em contesta. M'ha vist. I m'ha sentit. Les panades encara són tebes, a dues-centes pessetes la peça. Me'n començ a menjar una dins la botiga. La dona -la viuda- d'en Miquel és una santa. Crec que l'ha aguantat pels doblers. Pel carrer, boca plena, sóc l'enveja d'uns turistes que es miren la panada com al verro d'or. Reflexat en el vidre de l'aparador de la botiga de regals, «Brisas de la Isla», m'adon que necessit que em tallin els cabells. Na Miquela Castell baixa carregada de bosses de queviures, de l'hiper. Quina pardalada, eh? El pobre Miquel Sansaloni, quina mort. Era un fill de puta. Sí,

però no són maneres d'acabar. Més se'n

Foners balearicum pedrae planis. Jaume Cortada Mut

mereixia. Massa contundència. Ressentiment? Les dones sempre són més compassives. Potser ha sospitat que hi tenc alguna cosa a veure. He d'esser menys vehement. La darrera mossegada de panada, una mica de pasta, una tallada de me i cinc o sis pèsols. Cap endins! En el bar «Ca'n Negret» hi ha els de sempre. Jo cafè i aigua. En Marçal Ferrer diu que li han dit que la policia havia dit que se sap qui se l'ha carregat i que és qüestió d'hores que detenguin l'assassí. I em mira de dalt a baix. Com se saben aquestes coses? Em sorprèn no que ho sàpiga la policia, sinó que hi hagi gent que sàpiga que la policia ho sap. Fan el cafè bo a «Ca'n Negret». Tenen sucre moreno. En Pere Sabater diu que es parla d'alguna màfia, de tràfic de drogues o contraban de tabac. Però ell no s'ho creu. «Crec que ha estat algú de per aquí», diu. I em mira. No sé d'on surten aquestes idees de

les màfies. Està molt de moda, parlar-ne. I l'aigua fresca, després del cafè, complement imprescindible. Aconseguesc informació fefaent que en Màrio Gómez, nou entrenador del Mallorca, ha pres les mateixes passes d'en Cuper. Suu pel clatell. Sempre suu pel clatell. He deixat l'ordinador engegat, però s'hi està bé a «Ca'n Negret». Sobre la taula ja hi ha un programa de festes. Groc. Té un cornaló tacat de cafè amb llet, marró clar. Una mosca hi fa estada. Llista de patrocinadors. Entre d'altres, «Distribuciones Sanmar»: Sansaloni Martorell. Era un gran negociant però li mancava sentit de l'estètica. Drogues? Contraban? Bestieses! Això és cosa d'un dels seus treballadors. Segur. S'ho mereixia. En Francesc «Peu» m'ho va dir ben clar, un dia: «Fa vuit anys que faig

feina amb ell, perquè no he trobat res millor, però voldria veure'l mort». La berbena pot estar bé. Jo sempre hi vaig per ballar tota la nit, però no aconseguisc passar mai de les tres o les quatre. Ara ja hi ha tres mosques, juganeres elles. «Sopres Mallorca», un anys més, les estrelles. M'agraden, les sopes d'estiu. Amb patata, pebre i albergínia. I figues per acompanyar. «Lo dudo». A) «Ca'n Negret» sempre posen «Los Panchos». Ja ens els sabem tots, els holerós del trio: «Hallarás mil aventuras sin amor, però al final de todas sólo tendrás dolor». A mi no m'agradaria fer la feina dels policies, foragitar moixos que van

a llepar la sang del mort, i aquestes coses. En Pere «Escolanet» duu noves fresques. Els calçons li són llargs. A vegades, en caminar, es trepitja els baixos. A la seva edat ja hauria de dur els cabells una mica més arreglats. Es pensa que és un al·lot. Però no ho són gaire, de fresques, les notícies. És cosa d'hores, aviat l'enxamparan, l'assassí. Alguns treballadors han estat interrogats, però això és una cortina de fum. No s'ha adonat de la meua presència. Calla de sobte. Aquesta és bona. Sí, sí, ha estat algun treballador, Pere. Ho he cregut des del primer moment. A més de «Sopes Mallorca», actuen «Salsa de Tabasco» i el grup «Ca qui lladra, no mossega», de Vilafranca, per als més joves. L'altre grup de sospitosos de la meua llista són alguns dels desgraciats a qui tothom sap que havia deixat doblers. Usura pura. Magnífica rima. Difícil; els derivats no valen. Fretura, cura, amura, ventura. A defora hi fa cada cop més calor.

Els guiris continuen el seu èxode cap a les platges dels voltants, a veure si contreen un càncer de pell en propietat. Són contundents, elles, pitreres voluminoses i cames estalactítiques. Megen síndria, n'hi ha. Érem amics, d'al·lots. Ja era molt viu, aleshores. Ens prenia volta. I ara, el pobre Sansaloni, en «Carboneret», se n'ha anat a porgar fum definitivament. Pobre, no. Ric. Quin conhort, quan es mor un ric. Jo, especialment de redacció, treia més bones notes que no ell, però ell era més viu. I després que deixàrem d'anar a escola encara érem amics. En el forn hi fa encara més calor. Molt de silenci. Massa silenci. Un pa negre de mig quilo, com sempre. Gràcies, de res. L'endemà encara és millor. Cada cop en menjam menys, de pa. Som molt senyors, ara. Després ell va fer doblers i jo no, i d'amics passàrem a ser companys, només. Em feia cas, però els nostres mons rodaven en òrbites distintes. Sols quan, molt casualment, els nostres perigeus coincidien, endegàvem curtes però profundes converses. Com està na Roser, i els al·lots què fan, has posat panxeta, plourà, m'han operat de la pròstata, fa calor, no sé on posarem els cotxes. Aquesta rossa és massissa, com el pa negre que he comprat. Quin cuixam. Li va venir molt de nou, a l'estudiós, el diminutiu «casetull». No el coneixia. El va anotar a la seva llibreta d'anotacions, on prenia notes d'aquesta mena. Les redundàncies sense premeditació ni alevosia també són interessants. Ca na Praxedis -na Pixeris- ho és, un casetull, un aiguavés, vuit metres de frontis. Cent anys d'història en vuit metres de frontis. S'està ennuvolant, fa xafogor, amenaça de ploure, però no plourà. Mai no hi plou, al sud de Califòrnia. No puc resistir la temptació: he de passar pel carrer Migjorn. Ja se sap allò que l'assassí sempre torna al lloc del crim. Mira que si hagués estat jo qui s'ha carregat en Miquel Sansaloni! Sóc molt descuidat, les coses em fuigen del cap. Cauen gotes que són més de terra que no d'aigua. Embruten els cotxes. Mitja dotzena de gotes, a tot estirar. Els estrangers comencen a tornar de la platja, precipitadament. En el carrer Migjorn hi ha trullet. Damunt la bassa de sang hi han escampat arena. Ara la pluja, tot i la seva modèstia, comença a fer forat i l'arena està prenent un bonic color rosat. La tia Pereta, damunt del portal, parla amb na Rosa de son Calent. De joves, li vaig anar al darrere, una temporada. Feia honor, ella, al topònim d'on havia pres l'antropònim. No parlen, criden. La tia entén figues per llanternes. Estava bonota, de jove, na Rosa. Ara ja no feim planta, ni ella ni jo. Notícies fresques, aquestes sí: el funeral no serà fins demà. Li

han de fer l'autòpsia. Refotre! Que no ho veuen, que una bala li ha foradat el cap? Ves amb compte, Llorenç. Encara em té una mica d'afecte. Diuen que els focs artificials seran de veure, enguany. La meua dona, una mica capritxosa, es va enamorar d'aquelles cadires verdes i ara la cuina sembla una gran lletuga. Jo, en tals qüestions no hi tenc ni veu ni vot. La tia em passa una mà pels cabells, compassiva, i capeja. Una visita al bar «Atlàntico» es fa imprescindible. Naturalment, i donada la seva ubicació, ara mateix és la cambra de ressonància dels últims aconteixements. Escolta: no l'hauràs mort tu, en Sansaloni? Sent un pessigolleig que em puja per les

Cinturó negre. Climent Crespo Flaquer

cames i em reveixina el pell. Interrogant pura. En Lluís Terrassa m'aprecia. No hi ha acusació, sinó preocupació, en la pregunta. Jo? Per què jo? Érem amics. Un temps érem amics. No li devia res, ni un duro, ni era empleat seu, i aquests són els dos grups de sospita. Deixa de ploure i el sol reapareix, enfurismat. TV3 ho va deixar ben clar que faria bon temps. Com era previst, el «front» ha passat sense pena ni glòria. Una Coca Cola, vull. M'agrada moltíssim, la Coca Cola, amb glaçons i llimona, com pertoca. La cortina de canonet, d'un gust més que dubtós, juga amb els colors blau i vermell, dibuixant les lletres «BAR ATLÀNTICO». En «Cosset» em mira de coa d'ull i jo vaig acceptant, progressivament, el paper de sospitós. Lluís, jo no tenc pistola. I no n'has manlevada cap? De biaix, a través de la cortina de canonet, es veu el portal del taller d'en «Peret»,

a l'altre costat de carrer. Dos guàrdies civils parlen amb el mecànic. Tenc entrades per al concert de dijous. *Chambre Royal Ensemble*. Música barroca. Com aquesta situació. Potser no hi podré anar. Hauria de prendre una mica més el sol. Sembla que estigui malalt. El càncer de pell em fa molt por. Nosaltres li diem l'«Atlàntic», sense la «o». Sempre tenen la tele en marxa. Tostemps. Na Maria Teresa Campos i d'altres. En Miquel Sansaloni no hi venia mai, per aquí. No era home d'anar pels cafès, en Miquel. Els guàrdies civils caminen lentament cap aquí. Me'n vaig al bany, abans que no arribin. El tenen sorprenentment net i perfumat. No per tot poden dir el mateix. Què hi faig al wàter, assegut a la tassa, sense cap necessitat? Les rajoles són d'una gran vulgaritat, amb una cenefa de flors sense gens de gust. Però brillen. Les mosques, s'han quedat a «Ca'n Negret», en el programa de festes. Aquí no n'hi ha cap. Els guàrdies encara hi són. Em miren inquisitivament. Ha estat qualque empleat, els dic mentalment. O qualcú que li devia doblers. Res de drogues ni de contraban. Me'n vaig, Lluís. No, no te'n vagis ara. Semblaria que fuigs. Per mi no he fet res, jo. N'estar segur? No puc contestar. Sóc un descuidat. Tenen especialitat en frit, tant de freixura com de matances. Hi vénen aberenar molts de picapedrers. Me n'hauria d'anar. Avui he berenat de panada, però el que m'agrada és el pa amb oli amb figues. Berenar a ca nostra, tranquil·lament, sense na Maria Teresa Campos. «¿I usted, doña Soledad, ¿cómo cree que podría resolverse el problema de la violencia doméstica?». «a los que pega a una mujer tendrían que caparles». Se la veu ressentida, pobra dona. No sé ben bé per què he entrat en el cercle infernal de la sospita, però, ho he de dir, no m'hi sent incòmode. En absolut. La sé carregar, una pistola? És fantàstic com neixen i es desenvolupen aquests processos. Una espira en el pinar, mes de juliol, dotze del migdia. Una paraula i prou. «En Llorenç «Busquer» li tenia una enveja...» en el lloc i en el moment oportuns. Ja està. Com la pólvora és. En Lluís em té per un braç, fermament. En Perales canta «¿I cómo es él?» És un empleat, insistesc mentalment. Una altra Coca Cola, per favor. Tenc la boca resseca. A Palma s'ha inaugurat la nova presó. Té piscina i tot. Hauria de telefonar a la meva dona. És passadora de pena. Dos guiris que no sé d'on han sortit, demanen «sevessa». Zwei. «Drai undat»: tres-centes. En Colau de s'«Atlàntic» és un políglota. Per sobre de la veu amiga de na Campos es pot escoltar com un dels guàrdies li està dient al cassiner: «Ha sío coser i cantar. Le hemos pillao enseguida». «¿Ya tienen al asesino?» gosa a demanar en Lluís. «Sí, ya ha confesao».

En Lluís i jo ens fitam, alleujats. Alleujats? «¿Un empleado, verdad?» «¿Un empleado? Que va! Un extranjero, creo que un aleman, para robarle la cartera». A defora, el sol cau amb violència. Un eixam de mosques s'ha abocat a l'arena vermellosa. La tia Pereta encara en el portal. Llorenç, pas pena per tu. No res, tia, ja l'han agafat. No hi manera de fer-li entendre res. Quan tenia set o vuit anys, o nou o deu, la tia Pereta em duia amb ella, a prendre els banys a la platjeta de s'Embarcador i a brenar de trempó. Amb els cosins, n'Àgueda i en Biel. Que ja el tenen, vos dic. Jo no ho crec que hakis estat tu, Llorenç. Alguns estrangers que fugien de la platja han girat cul en coa i se n'hi tornen. En passar per davant «Ca'n Negret», em Marçal Ferrer, que encara hi és, i està informat de tot, em crida. Un altre cafè. Cafè i Coca Cola. Coca Cola i Cafè. Com una moto. Estic content per tu, Llorenç. Passava pena. Sé que la fama és efimera. Passat demà ningú sen'n recordarà que he estat sospitós d'un crim important. Assassí d'en Miquel Sansaloni. Quasi res. Fan il·lusió, aquestes coses. Llàstima que durin tan poc. Si hagués anat a judici, hauria arribat a sortir a la premsa i tot. I a l'Informatiu Balear. Crec que no hauria estat capaç de refusar l'acusació. No n'estava segur, de la meva innocència. Sóc molt descuidat, jo. Un dia vaig congelar el moix de viu en viu. Sense voler, naturalment. La mort d'en «Carboneret», l'examic, no em dol gens ni mica. N'Andreu «Xaloc» torna del moll, capcot. Ara aixeca el cap, em mira i somriu. Intent desxifrar el significat del seu somris, sense aconseguir-ho. Sempre ha estat una mica enigmàtic, n'Andreu. Aquest bocí de voravia està fet un desastre. El contestador té gravat un missatge. És de la meva dona: «Llorenç, no sé que m'han contat, però si t'has carregat en Miquel Sansaloni, ja pots fer les maletes». És molt seva, la meva dona. Hauria complit l'amenaça. L'ordinador m'espera, engegat. El ratolí, blanc com la llet, s'ofereix provocatiu al meu manyucleig. Fujitsu. Li ho contaré tot. Ell sempre m'escolta i, a més, es creu tot quant li dic. Són molt crèduls, els japonesos. I tenen una memòria!

Jaume Fuster Alzina

La geisha Momoko

SEGON FIEM I JUVENIL 1999

Lara Caracna Talca

Algú em podria demanar qui sóc jo, encara que ningú ho fa, perquè tothom pensa que em coneix només per l'aspecte que aparent per defora, la meua cara és la pols de la neu que emmarca els meus ulls negres com el carbó del foc, decorats amb un color rosa pàl·lid, i els meus llavis carmesí. Els cabells no poden ser pentinats pel vent perquè una ajudant me'ls ha recollit a sobre el cap, impeding que cap filet negre voli tot sol. La lligadura està acompanyada d'ornamentacions florals i de tres cintes que cauen amb cinc perles cada una. El quimono cenyit al meu cos amb un estampat blau, acompanyat de flors verdes i liles, uns mitjons blancs de cotó, que arriben un poc més amunt del turmell, per poder dur còmodament les sabates típiques. I només em queda dir que a la mà hi duc sempre un ventall japonès amb representacions de la flor de lotus. La meua definició diria que sóc una japonesa preparada per al dia de les seves núpcies, però no és el cas. Jo he estat, sóc i seré una geisha, *La reina del Món Flotant*.

Molts us preguntareu què és una geisha, i si algú en té una remota idea pensarà que sóc una prostituta refinada, però les coses no són així. Una geisha és una al·lota que comença la seva vida en una casa de geishes, *okiya*, on la *Mamita* organitza la vida de les dones que viuen i treballen perquè la geisha principal de la casa pugui desenrotllar la seva activitat. Moltes altres arriben com a aprenents, *maiko*, i després d'un llarg entrenament en arts tradicionals, com per exemple la dansa, la Cerimònia del Tè i *shamisen*, entren per fi a formar part també de la legió de "dones de l'art", dedicades a una vida trullosa, plena de compromisos socials en els quals deuen entretenir els cavallers adinerats que passen les nits en reunions on els jocs, la beguda i la conversació estan perfectament coordinats per aquest tipus de dones.

Ningú em podia dir que jo arribaria a ser una geisha, ja que el meu destí era un altre. Vaig néixer en una de les famílies més riques del Japó, a mitjan segle XIX. Des de molt petita vaig ésser conscienciada que quan tingués setze anys em casaria amb el fill primogènit de la família Katsura, la més rica de Tòquio. Mai m'hi vaig oposar, fins i tot em feia il·lusió pensar que estava promesa a una persona important.

Desgraciada de mi, quan una té vuit anys somia històries massa fantasioses comparades amb la realitat. Tot allò era un muntatge del meu pare per tal de mantenir bones relacions econòmiques entre la meua família Matura i els Katsura. Jo només servia com a contracte per assegurar que aquella relació tingués bon peu. El meu únic germà, més gran que jo, era el futur cap de família i ell tendria el poder econòmic quan el pare decidís abandonar aquest món.

Res de tot això va arribar a passar. Un any més tard, quan vaig tenir nou anys, la dinastia Edo va caure del poder i es va instaurar una nova dinastia, la Meiji. Això va provocar moltes revoltes per part del poble. El poder autoritari del nou monarca era insegur i dèbil, la política nova era fràgil i perquè no caigués es va decidir matar els membres de les famílies importants i influents del país, a fi d'evitar problemes.

Una nit d'aquelles em vaig enfadar molt amb la mare, qui em va llevar les pepes, com a càstig per haver estat dolenta a l'hora del meu aprenentatge. Vaig decidir amagar-me dins l'armari de l'habitació destinada a santuari. Sabia que allà mai m'hi cercarien. Durant molta d'estona vaig sentir que em cridaven pel meu nom. Després, els crits esfereïdors de tota la família varen recórrer la casa i em vaig espantar tant que vaig decidir no moure'm d'aquell lloc. Una mescla de son i de por va fer que em quedés dormida durant tres hores. Quan em vaig despertar i aig sortir de l'armari, a poc a poc, tot era fosc. Encara era de nit, però una llum tènue arribava de la sala de repòs dels pares. Quan hi vaig entrar quasi em mor, davant aquella imatge que mai podré oblidar. Cada nit, en els meus malsons, la veig molt clarament. Els meus pares i el meu germà, i tota la servitud, jeien en terra, morts, amb el coll tallat i una expressió inhumana a la cara. No vaig cridar ni plorar, simplement em vaig seure devora el cos de ma mare i li vaig acariciar els cabells despentinats. Vaig continuar fent el mateix fins al matí següent, quan el meu oncle, el germà petit de mon pare, va venir a veure'm des de Kioto. Quan va veure tot l'espectacle i a mi asseguda, em va agafar en braços i em dugué fora de la casa, va avisar la guàrdia imperial que solia vigilar els carrers i els va explicar el que havia succeït. Només es varen retirar els cadàvers, no hi va haver investigació. Com que el meu pare era un defensor de la dinastia Edo, el govern va decidir

assassinar-lo per mitjà d'un samurai contractat.

La meua vida va canviar per complet. A partir d'aquell dia la meua residència es va traslladar a casa del meu oncle, a Kioto. La seva dona tenia tres al·lots. El meu oncle va heretar la fortuna del meu pare, per ser l'home relacionat amb la meua família més proper. Quan jo fos gran, si em casava, la meua fortuna passaria a ser dirigida pel meu home, i si em quedava fadrina només rebria una paga del meu oncle

Durant molt de temps no vaig voler parlar i la meua nutrició era escassa. Tota la família del meu oncle em menyspreava, fins i tot ell mateix, que ja pensava a desfer-se de mi. Per tal de quedar-se definitivament amb la fortuna, va trencar el meu matrimoni de conveniència amb la família Katsura i ja cansat de tenir-me em va entregar a una casa de geishes. Aquí és on comença la meua vertadera vida.

La *Mamita* em va acollir molt bé. Com que jo no volia parlar, va decidir que em diria Momojo, perquè les meves galtes pareixien la pell del melicotó, fins que jo li volgués dir el meu vertader nom. La vida era confortable, però, alhora, molt dura. En aquella casa vaig començar a conèixer la vida que duïen les geishes. Jo només era una ajudant de les moltes que hi havia a la casa; havia de pentinar la geisha principal, preparar els accessoris del tè, fer els menjars, parar la taula, rentar la roba, preparar els quimonos, netejar la casa, i un caramull de tasques inacabables. Entre totes les ajudants ens les repartíem i per això no es feien tan pesades. Totes les ajudants dormíem a la mateixa habitació. Una nit vaig somiar en la imatge de la mort dels meus pares i em vaig despertar suant. Totes dormien; les nines tenien entre vuit i dotze anys, eren de famílies nobles i totes vivien amb la il·lusió de ser geishes. Vaig adonar-me, pensant en això, que jo no en tenia cap, d'il·lusió. Necessitava parlar amb algú per contar el que em passava i vaig recordar que la *Mamita* mai dorm, sempre està desperta davant una espelma.

La vaig anar a visitar. No es va enfadar perquè no estigués dormint, només em va mirar i em va somriure. Jo vaig seure devora ella i em vaig posar a plorar, per primer cop, per la mort dels meus familiars, però no ho vaig fer perquè els estranyés, sinó perquè estava cansada de guardar el mal dedins. Quan em vaig asserenar, per primera vegada en un any vaig parlar. La *Mamita* no es va estranyar, només em va escoltar mentre em mirava amb cara d'amor, cosa que ningú mai havia fer amb mi. Li vaig contar, amb tot detall, el meu passat dolorós, que em punxava el cor, i com el meu oncle m'havia deixat aquí perquè

no m'estimava. Ho volia oblidar to i ser una persona nova i per això li vaig dir que a partir d'aquell dia el meu nom de veritat seria el que ella em va posar i que ningú mai sabria el meu antic nom, el d'una nena que va ser enterrada quan va fer els deu anys per a néixer com una de nova, amb un nom nou.

Dos anys varen passar sense que ningú se n'adonés a la casa, i aquell dia que anunciava el començament de la primavera la *Mamita* ens va fer saber que aquell dia ens havíem d'arreglar perquè d'entre les vint ajudants de dotze anys se'n triarien dues de capacitades per a ser aprenents de geishes. Allò era tot un honor per a totes, a poc a poc, amb el temps, en el meu interior varen néixer unes ganes

En moviment. Neus Barragan Ruiz

estranyes de ser com aquella geisha tan important, a qui tantes vegades vaig pentinar els llargs cabells. Era una deessa que vivia les nits entre els homes, els quals la respectaven i l'admiraven, tot al voltant seu formava un vel d'encant i misteri, però la tristesa em va venir depressa perquè només es triaven dues maiko, aprenents a geisha, entre les al·lotes de dotze anys. Si no et triaven, a les al·lotes de dotze se les obligava a tornar amb les seves famílies. Les meves ganes de tornar a casa del meu oncle eren tan grans com un gra d'arena minúscul. Les meves esperances estaven posades en aquella selecció.

Mentre em pentinava els cabells i em posava el quimono, em varen passar mil idees pel cap, sobre tot el que em podia passar aquella tarda i com allò canviaria la meua vida segons qui es triés.

Totes estàvem assegudes en terra i la *Mamita*,

per no fer-nos esperar, ens va dir els noms de les dues escollides i eren, la Miaka i la Momoko, jo. L'emoció que em va provocar la notícia va fer que em desmaiés, vaig estar un dia sencer inconscient. Quan em vaig despertar, al meu costat hi era la Miaka, cuidant-me. A causa del meu acubament no em vaig poder acomiadar de les altres, em va saber molt de greu; per aquest motiu vaig plorar tota la nit en silenci com a últim record, en memòria seva, ja que no les tornaria a veure mai més.

Al matí següent, l'esmozar ens esperava a la taula on estaven les maiko. En total érem vuit, dues de dotze, dues de tretze, dues de catorze i dues de quinze. Als setze anys era quan et proclamaven geisha. S'esmorzava amb la Mamita al cap de taula, mentre que a una altra sala hi havia la geisha principal i les altres geishes. Després se'ns va ordenar a la Miaka i a mi que esperéssim la Mamita a la sala on ella passa les nits amb una espelma encesa. Es va torbar una hora i mitja a venir, però no ens vàrem impacientar. Es va seure i durant una estona ens mirà a les dues i després va dir-nos que nosaltres havíem estat escollides per a ser futures geishes. Ja no érem simples ajudants, a ra la nostra tasca era esser educades en les arts de la dona que una geisha ha de dominar. Tot això ens duria anys d'aprenentatge. Durant aquell temps nosaltres dues havíem de ser inseparables i ajudar-nos en tot, havíem de ser com un gla i carn, i quan les dues haguéssim fet els setze anys se'n triaria una de les dues com a geisha i a l'altra com a la seva ajudant particular per a la resta de les nostres vides, ja que les dues ens coneixeríem molt bé els secrets, les virtuts i els defectes.

Entre l'aprenentatge de la Cerimònia del Tè, l'educació per a saber cultura i política, conèixer l'art de parlar, la dansa i el *shamisen*, els quatre anys varen passar molt depressa, i amb ells la nostra educació, com la nostra amistat, varen créixer, es varen fer grans. La Miaka era un mes més jove que jo, per això quan vaig fer els setze vàrem esperar fins al dia de l'aniversari de la meva amiga per a saber qui seria la geisha, però una setmana abans del gran dia hi va haver una gran tempesta que va destrossar part de la casa de les geishes. Moltes ajudants, maikos, i la principal geisha es varen emmalaltir de grip, una malaltia incurable. Durant dues setmanes moltes al·lotes varen lluitar entre la vida i la mort, però quasi totes moriren en mans de febres molt altes. Com que la meva obligació era estar devora la Miaka, vaig lluitar per salvar la seva vida tot el que les meves forces em varen deixar, vaig intentar davallar-li la febre. Li donava a menjar brous calents, li canviava el matalàs,

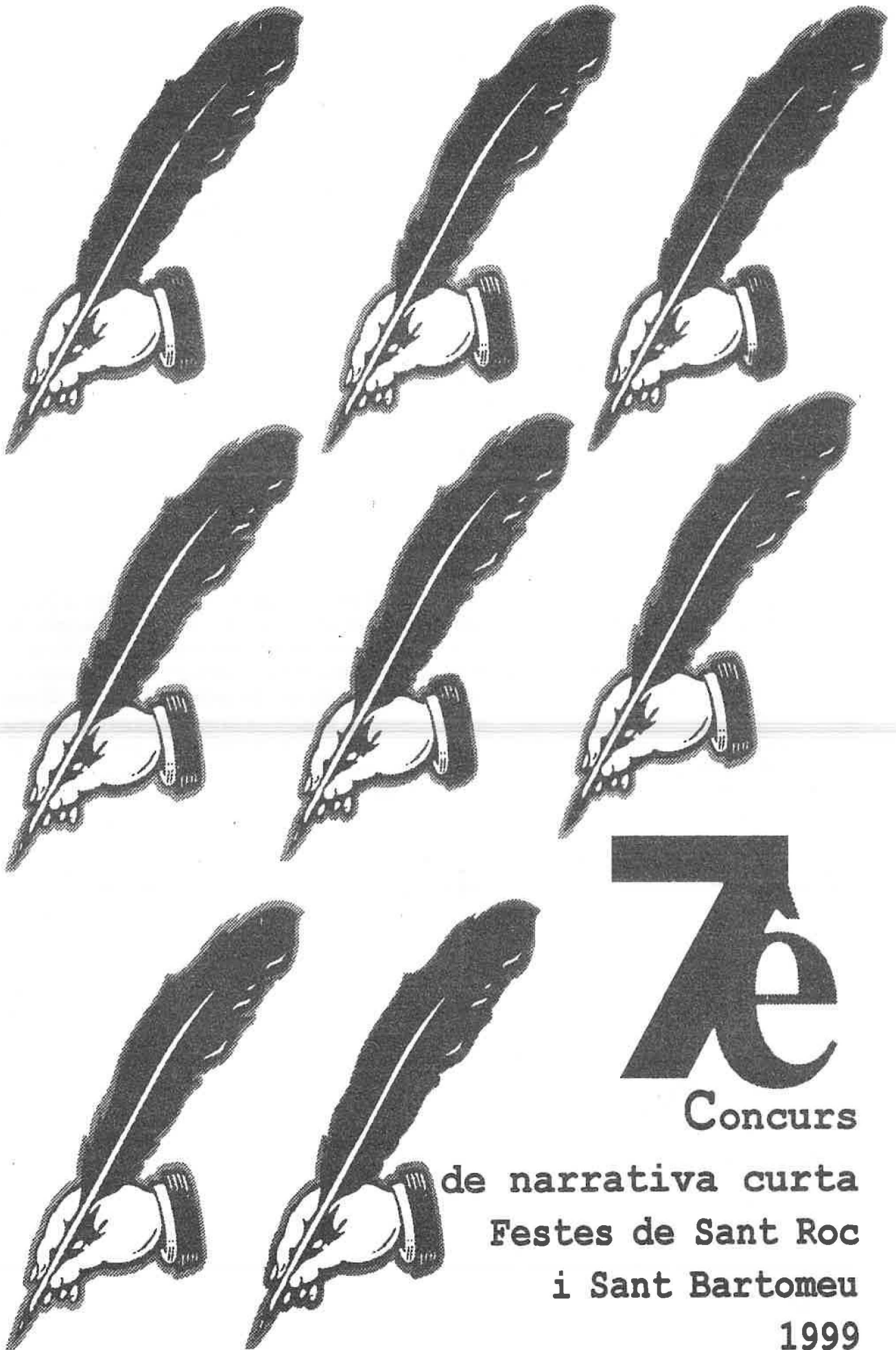
la vestia i li parlava amb dolces paraules d'esperança, que es varen trencar la nit en què la son em va guanyar i em vaig quedar dormida. Quan un raig de sol em va acronar el rostre per a despertar-me, la Miaka havia perdut la lluita contra la mort, i aquesta, com a recompensa, se l'emportà. Només quedava un cos blanc, sense color ni ànima. Vaig agafar-li la mà i una llàgrima va rodolar fins al sòl, per la meva galta. Tota la processó anava per dedins, menjant-me el cor. Mentrestant vaig sentir com una ajudant cridava pel corredor, plorant a llàgrima viva, que la geisha principal havia mort aquella nit. Una altra que havia perdut la lluita.

Un mes després, tot seguia molt recent, encara que tohom intentava sobreposar-se per dedins i parèixer feliç per defora. La Mamita ens va reunir, a totes les persones de la casa de les geishes, per proclamar la nova geisha principal. Jo pensava que seria nomenada geisha i que una amb més experiència que jo seria nomenada la principal. Per primera vegada vaig vestir-me com un geisha. Era feliç i alhora infeliç, notava la falta de la meva incondicional amiga, en aquell dia tan especial en què fins i tot la Miaka mateixa podria haver estat escollida en lloc meu. La cerimònia va començar, totes estàvem assegudes al terra i la Mamita va fer un discurs en nom de la gran geisha i de totes les al·lotes mortes en aquelles últimes setmanes. Després em va nomenar a mi com a geisha principal. Estava tan emocionada que les cames no em responien i vaig tardar una estona a aixecar-me. Quan vaig esser devora la meva tutora, ella em va posar als cabells un flor de lotus, com a símbol de bona ventura.

A partir d'aquell dia, la vida de la casa girava entorn meu, sempre assistia a reunions d'homes, a les quals em sentia diferent, perquè em respectaven com a dona, tot i que en aquella època la dona només servia per estar a casa i tenir fills. Servir el tè a un jove ric era molt agradable, tenir conversacions amb ells i estar a la seva alçada era molt satisfactori. Els jocs eren organitzats per mi i la dansa de les altres geishes era guiada pels meus harmònics moviments.

Vaig ser molt feliç, amb les meves desgràcies incloses. Ara són vella i faig la tasca de la Mamita, que entre els morts sia. Crec que entre totes les joves actuals que hi ha a la casa de les geishes, cap d'elles no sap que jo, durant una època, vaig ser la gran geisha principal, la millor, la més alegre i la que més penes del passat duia al cor.

Sempre us he estimat molt, Miaka i Mamita. Sé que prest ens tomarem a trobar, al món dels morts, on sempre estarem juntes.

7e

Concurs
de narrativa curta
Festes de Sant Roc
i Sant Bartomeu
1999

Conversa amb...

Pere Fuster Servera Ros.

Com indicàvem a la nostra particular Plaça des Sitjar, la Confraria de Pescadors de Cala Rajada ha celebrat eleccions. Després d'un llarg cicle de dotze anys al front del col·lectiu dels pescadors del nostre poble, en Mateu Mercant Castus cedeix la responsabilitat a Pere Fuster Servera Ros.

En Pere és un pescador de soca-rel, de la nissaga dels Pere Andreu, que dels seus quaranta-un anys de vida ja en diu vint-i-set de professió.

- Em vaig embarcar als catorze anys, quan vaig acabar l'escola -ens recorda ell mateix-, i d'aleshores ençà sempre he anat a la mar.

- Et ve d'enrere, això, eh?

- I tant. Jo som renét d'en Pere Andreu Fuster. De tota manera, el meu primer record, quant a la professió, em ve del meu padrí, en Perico *Pere Andreu*, i del llaüt "Jaime".

- Sí, el record molt bé, el llaüt del teu padrí, que tenia l'amarrador en el mollet devora ca'n Malla.

- Aquest llaüt va acabar els seus dies aquí, donat de baixa i enfonsat. Havia canviat de nom i es deia "Tega", aleshores.

- Tu, però, sempre has pescat amb la "Hispaniola".

- Sí, la família l'havia feta construir l'any 1952. El tio *Pedro* va ser el primer que la va manar. Després se'n va fer càrrec mon pare, quan va venir del servici militar. I jo hi vaig des de l'any 1972. És una gran barca.

- Però, segons tenc entès, heu decidit que ha acabat el seu cicle.

- Efectivament. Són 47 anys i li ha arribat l'hora. A l'any 1982 li vàrem fer una reforma important, però ara hem pres la decisió, per fi, de substituir-la.

- Per una nova "Hispaniola"?

- Sí, tenim en construcció un nou llaüt que es dirà "Hispaniola Dos Mil", ja que el nom d'"Hispaniola" tot sol no ens l'admeten, precisament perquè ja existeix.

- I serà una d'aquestes llanxes modernes que comencen a proliferar pel moll?

- No. Tot i que aquestes embarcacions són molt ràpides, la nostra serà un llaüt tradicional, perquè pensam que és la que millor s'adapta a la nostra feina, a la pesca artesanal.

- Diuen que hi ha crisis en el sector pesquer, però el fet mateix de construir una embarcació nova contradiu aquesta afirmació.

- No som només nosaltres. La flota d'embarcacions petites s'està renovant molt i això és perquè hi ha confiança en el futur. Aquesta crisi de què parles l'ha notada més la flota d'arrosegament, els "bous". A la mar hi ha cicles. Ara mateix, aquí fa cinc o sis anys que hi molt pocs calamars, i en canvi a Algèria se n'agafen molts. Sigui com sigui, crec que si es vol fer feina, a la mar un s'hi pot defensar.

- De tota manera, està bé que es prenguin precaucions per evitar acabar amb espècies i pesqueres.

- Ah, clar. Això és indispensable. Però la gent jove ho té molt clar. Avui en dia, a Cala Rajada no es desembarca ni una llagosta que no faci la mida. Ni una. I si algú la desembarcava, el peixater no la hi admetria. Hi ha una gran mentalització quant a la preservar el medi.

- I parlant de llagostes, com ha anat l'eixida, enguany?

- Ha estat un any normal. Jo no em queix. En canvi,

la llampuga ha fluixetjat: el setembre va ser regular i l'octubre ha estat molt dolent. Però, ja se sap, el peix de vol té aquestes coses, tens anys molt bons i anys molt dolents, i fins i tot fas una setmana bona i una de dolenta.

- *I pel que fa a la Confraria, con ha estat això que presentassis la teva candidatura a Patró Major?*

- Bé, en Mateu Castus havia manifestat, últimament, la seva intenció de no presentar-se a la reelecció, i jo, mig en broma, vaig dir que m'hi presentaria. Així, primer vaig esser elegit membre de la Junta General, com a condició prèvia, i després, ja com a únic candidat, he estat elegit Patró Major. No hi ha hagut cap problema i he rebut un recolzament quasi unànim, onze vots de dotze, dels membres de la Junta General.

- *Tu, en anteriors períodes ja havies estat membre de la Junta de la confraria...*

- Sí, ja conec més o menys com funciona, però supòs que el càrrec de Patró Major comporta unes responsabilitats i una dedicació molt majors. Però això ja ho veurem.

- *D'alguna manera, tu representes un recanvi generacional en si de l'entitat. Vull dir que, més aviat, ets un representant del sector jove del moll.*

- És que el moll s'ha rejuenit molt. I això també és un símptoma de confiança en el futur, com ja he dit. Crec que, d'uns anys ençà, aquest rejueniment s'ha notat molt, en aspectes com les festes del Carme, per exemple. De fet, dins aquest sector jove, als 41 anys, jo ja sóc un autèntic veterà. Sóc dels més vells.

- *I com el veus, el moll, tu que el coneixes tan bé?*

- Els molls sempre són una mica complicats. Potser la paraula enveja no és la més adequada, però és cert que hi ha rivalitats professionals, ganes de no quedar enrere, una sana ambició que, a vegades, es pot interpretar indegudament. També, a vegades, hi ha distintes maneres de veure les coses i de cercar solucions als problemes. Però això són coses passatgeres i s'han d'acceptar.

- *Per cert, en el moll cada dia us estrenyen més el rotlo...*

- Sí, cada dia ho tenim més complicat. Últimament s'hi estan fent moltes millores i inversions, en el moll, però el sector pesquer es troba una mica arraconat, en benefici del sector turístic i de trànsit de passatgers, en el qual Cala Rajada ha crescut molt. Ara mateix, hi ha problemes per estendre les xarxes; hi més aparcaments de cotxes, més aparcament de llanxes, més zones peatonals, però a l'hora d'eixugar un "bou" sovint no se sap on fer-ho. Ha desaparegut el varador, en el lloc del qual es vadria que s'hi instal·laria una

grua per als llaüts, però encara l'esperam. D'altra banda, els llocs d'amarrament que han anat deixant les barques de "bou" els han anat ocupant més i més golondrines i embarcacions esportives; això fa que, amb la presència constant de *marrajeras* en trànsit, els nostres "bous", molts de dies, tinguin autèntiques dificultats per poder realitzar les seves operacions de càrrega i descàrrega. Ara veurem què passarà amb un nou vaixell de Cape Balear més gros que l'actual.

- *Penses mantenir contactes amb l'administració autonòmica, a fi d'anar plantejant els vostres problemes i reivindicacions?*

- Això és imprescindible. M'uneix una molt bona relació, que ve d'anys enrere, amb el nou Director General de Pesca, Enric Massutí, i he de dir que és una persona que sap molt bé què es duu entre mans i que coneix perfectament la problemàtica pesquera. La seva experiència com a biòleg de l'Institut Oceanogràfic l'ha mantingut en contacte directe amb els pescadors i sabem que en ell hi trobarem un interlocutor vàlid.

- *I, quines grans tasques et proposes, com a nou Patró Major?*

- Jo no em propòs grans tasques sinó seguir una línia ja traçada d'ajuda i recolzament als afiliats a la Confraria. En primer lloc, m'he de posar al dia quant a l'administració de l'entitat i, tot seguit, treballar de valent a fi d'administrar tan bé com pugui els recursos de què disposam. Els pescadors tenim en la Confraria una ajuda indispensable per a resoldre els nostres problemes burocràtics i administratius: declaracions fiscals, liquidació de quotes a la Seguretat Social, tramitació d'expedients de subvenció... El professional de la pesca necessita dedicar moltes hores a la seva feina, de manera que comptar amb aquest suport és indispensable, avui que la paperassa és tan complicada. Jo, ara mateix, encara puc dir poques coses. D'aquí a un parell de mesos podré parlar-ne amb més coneixement de causa, però estic animat.

- *Molt bé, Pere. Esper que tinguem un període manament tranquil, que hi hagi pocs problemes i que tinguem molt d'encert en la teva gestió.*

- Moltes gràcies.

Jaume Fuster Alzina

QUI I PER QUÈ CREMA ARTÀ I CAPDEPERA

Artà i Capdepera han tornat a cremar. En aquest incendi, unes 800 hectàrees van quedar destruïdes. Perquè ens fem una idea, aquesta extensió és la mateixa superfície que ocuparien 800 camps de futbol. Si tenim en compte que ajuntant l'extensió de tots els incendis que hi ha hagut a Artà en els darrers cinquanta anys, es podria cobrir completament l'àrea de tot aquest municipi, 139'8 km quadrats. Es pot dir que, més que d'una catàstrofe, estam parlant d'un autèntic malefici.

"Ja he hagut de comprar pinso dues vegades, perquè no ha plogut". Quan Jaume Morey, exbatle d'Artà, va sentir aquestes paraules, dites per un pagès artanenc, aquest estiu, tot d'una va saber que enguany hi hauria foc. Mentre va ser batle, va haver d'enfrontar-se a molts dels incendis de què parlàvem abans. Fruit d'aquestes experiències traumàtiques, va sorgir la necessitat de saber les raons que provocaven que hi hagués incendis anys rere anys, quan poblacions veïnes com Cala Rajada mantenien quasi intactes els seus boscos. En els darrers anys, Morey ha participat en l'elaboració d'un estudi coordinat per Jaume Sureda, que duu per títol *Els incendis forestals a les Balears*, publicat per la UIB, en la seva col·lecció *Pedagogia ambiental*. Si s'hagués fet cas de les conclusions a què arribà aquest equip d'investigadors, l'incendi del cap de setmana del 8 i el 9 d'octubre, molt probablement no s'hagués produït.

En temps primer, els foravilers, per aconseguir pastura fresca, cremaven petites extensions de muntanya. Més recentment, aquesta pràctica va ser prohibida per ICONA. Molts pagesos varen fer cas de la prohibició, però no tots. A aquesta petita minoria, la contínua sofisticació dels sistemes de lluita contra els incendis els ho posava molt difícil. Un foc profocat, seguint les tècniques atàviques d'una extensió petita, era ràpidament controlat. Solució: elegir el dia més sec i ventós de l'any per a sobrepassar les capacitats dels equips antiincendis i així aconseguir les udes o tres hectàrees de pastura fresca que necessita el bestiar del pagès. Tot indica que això és el que ha passat aquest cap de setmana.

Per ventura, en els darrers vint anys s'han invertit molts de doblers en mitjans contraincendis, quan la solució era una altra: fer rendibles les finques de gran extensió, de Mallorca, per als pagesos. Els pagesos, actualment, tenen una subvenció del Govern per poder alimentar el seu bestiar, però aquesta no és suficient. Ja és tercer pic que aquesta zona es crema i cada vegada és més difícil de recuperar. Això, evidentment, no eximeix de culpa a la persona o persones que han provocat el foc. Al poble,

tothom assegura saber qui són i, fins i tot, n'hi ha que diuen haver-los sentit bravejar dins qualche bar, d'haver estat ells els responsables (o responsable) d'altres incendis. Sabent que la rel del foc s'ha de cercar en el pagès o pagesos que duran les seves cabres a pasturar a l'indret cremat (això si la Conselleria de Medi Ambient no ho prohibeix per evitar danys a la regeneració natural de la zona), la llista de sospitosos es va reduint. En els darrers anys hi ha hagut focs, molt probablement intencionats, a s'Auma, ca'n Canals, Aubarca i, ara, a sa Duaia. Si s'investiga qui era l'encarregat d'aquestes finques en el moment de l'incendi, resulta que la persona és la mateixa en cada un dels quatre casos. Curiosament, quan aquest senyor deixa les finques, deixa d'haver-hi foc. Veurem si els encarregats de dur endavant la investigació són tan "hàbils" com fins ara. També existeix una petita probabilitat que es tracti d'un malalt, un piròman.

A moltes persones se'ls han cremat arbres que ells mateixos havien plantat per ajudar a la reforestació. La impotència de veure tanta feina malbaratada, fa pensar si qualche dia tornarem a veure vegetació a les nostres muntanyes. El GOB, en un comunicat emès el dilluns dia 11 d'octubre, ja apuntà una solució: convertir en parc natural les muntanyes d'Artà. Una opció que serviria per dur endavant un projecte de reforestació efectiu en aquesta zona tan castigada i, el que és més important, també donaria una alternativa econòmica als usos tradicionals del pastoreig. Així, per ventura, s'aconseguiria que a Artà i Capdepera creixi una generació que mai torni a veure cremar les seves muntanyes, un dels espectacles més tristos que hi pugui haver per a un artanenc, per a un gabellí, per a un mallorquí.

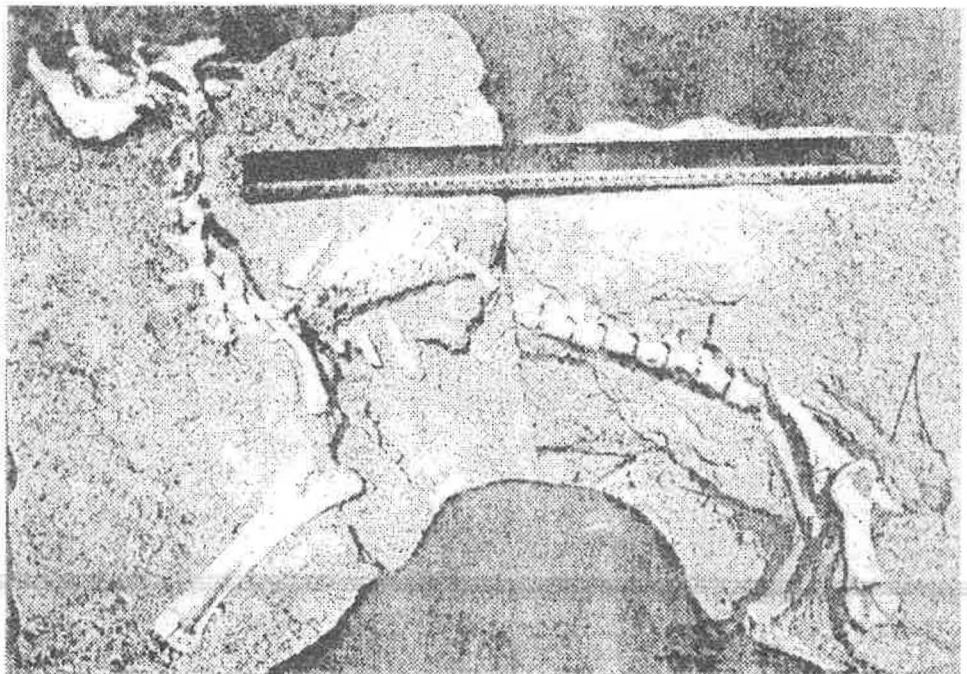
Miquel Piris Obrador

EL LITORAL DE CAPDEPERA (II)

Les transformacions geomorfològiques del Quaternari (els darrers 1'8 milions d'anys) afectaren les capes més superficials i, per això, són més fàcilment identificables. El litoral constitueix un vertader registre d'aquest període; seguint la línia de costa s'observen evidències com coves, formacions dunars, jaciments fòssils i dipòsits de sediments.

Les cinc glaciacions quaternàries han estat separades per períodes interglacials de clima temperat o càlid. En les èpoques càlides del Pleistocè inferior, és a dir, des de l'inici del Quaternari fins fa 500.000 anys, les transgressions marines o penetracions de la mar cap a l'interior de les terres assoliren valors propers al centenar de metres. Aleshores la mar inundava tota la vall de Sa Mesquida i de Canyamel on els sediments que s'hi acumularen formaren la plataforma que s'estén des de N'Anyana i Can Simoneta fins a Na Mayans, indret on es pot observar com davall la crosta calcària superficial hi ha conglomerats de pedres rodones que foren arrossegades per corrents d'aigua superficial. Durant la regressió marina del Pleistocè inferior es formaren les maresses situades a l'estret de S'Heretat que, juntament amb les de la Costa d'en Capet, són les que estan situades a cotes més altes.

Unes restes fòssils localitzades en el nostre municipi que gaudiren de gran interès per part de la comunitat científica foren un esquelet semi complet de *Myotragus balearicus* trobat a la maresse-

Reproducció de la fotografia realitzada per A. Muntaner Darder del *myotragus* trobat a la maresera de Na Blanca. El regle medeix 40 cm.

ra de Na Blanca l'any 1956. El *Myotragus* era una cabreta petita, de 45 centímetres d'alta i d'uns 40 quilograms de pes, que arribà a les Illes Balears fa 5'7 milions d'anys i hi visqué fins que s'extinguí fa uns 4.000 anys; durant tot aquest temps va evolucionar en condicions d'aïllament fins esdevenir una espècie diferenciada, és a dir, endèmica. Aquest esquelet fou trobat a uns dotze metres de profunditat, incrustat entre dues peces de marès, una de les quals es rompé en dos trossos. L'interès de la troballa estava en què fins aleshores no se n'havia trobat cap de tan complet (1).

Les successives transgressions marines de cada vegada foren menys importants assolint cotes més i més baixes; així, durant el darrer interglacial la transgressió marina no superà el metre per damunt l'actual nivell de la mar.

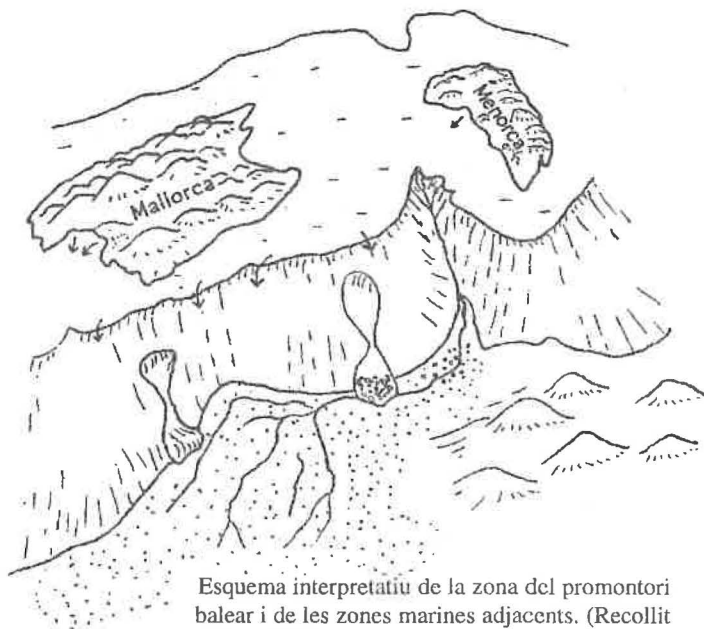
Una altra evidència geomorfològica que demostra que la línia de costa ha assolit diferents

nivells són les coves litorals. Des del Corral de ses Cabres fins al cap des Pinar hi ha nombroses coves d'aquest tipus: des Coloms, des Freu, d'en Turba, de na Xoriguer, de na Corme, d'es Castellàs...; són cavitats produïdes per l'erosió marina aprofitant els punts dèbils de la roca, és a dir, fractures, juntes, canvis de materials; generalment són de mides modestes, a algunes hi entren els mariners amb les seves barques per a caçar-hi coloms. Totes aquestes coves estan al mateix nivell de la mar però n'hi ha d'altres, com la del Vell Marí o les situades en els penya-segats de N'Anyana o de Can Simoneta, que foren obrades quan la mar tenia nivells superiors a l'actual.

Una cova litoral interessant i maltractada és la de Na Barxa, situada en el putxet d'en Rabassó, a l'entrada de la Font de Sa Cala. L'any 1914 la paleontòloga britànica Dorothy Bate hi localitzà uns ossos fosilitzats d'un bòvid d'un gènere i espècie aleshores desconegut i que batejà amb el nom de *Myotragus balearicus*, la cabreta abans esmentada; un fet científic que mereix ésser recordat pel seu interès. En aquest jaciment de fàcil accés hi ha dipòsits del Pleistocè superior, colades estalagmítiques i processos d'erosió litoral (2).

A la nostra contrada hi ha diferents tipus de coves, com els avencs generats per dissolució de la pedra calissa, com a resultat del drenatge en profunditat de les precipitacions, per exemple l'avenc d'en Boi. Coves càrsticomarines que mostren un clar origen càrstic, com els avencs, però afectades poc o molt pels processos d'erosió costanera; tenen l'accés pròxim a la línia de costa i dins les cavitats sovintegen els dipòsits sedimentaris on s'intercalen bretxes d'ossos. Una mostra seria la cova de Na Barxa i, possiblement, la del Cingle que presenta nombroses estalactites originades per degotissos i estalagmites formades per les gotes que cauen de la volta, unes concrecions que únicament poden formar-se en cavitats airejades.

Cal mencionar les coves d'Artà o de s'Ermita, situades a uns 50 metres sobre el nivell de la mar, excavades en un massís juràssic de 185 m. d'alçària. La cavitat realitza el drenatge de les aigües del massís i les filtracions han provocat successius esfondraments de la seva volta; però també s'observen els efectes erosius de la mar que la inundaren durant les glaciacions, com ho demostra una faixa de concrecions subaquàtiques a la sala de les Banderes, a una cota de 35 m. sobre el nivell de la mar. L'any 1855, Haime publicà un treball en el qual ja feia referència al jaciment marí del

Esquema interpretatiu de la zona del promontori balear i de les zones marines adjacents. (Recollit d'un article de Rita Estrada i Antoni Obrador).

quaternari de la cova de l'Ermita (3). Segurament aquesta cova té una història geomorfològica ben complicada però em sembla que és fruit de dos processos erosius diferenciats; un es desenvolupà a l'interior seguint la dinàmica pròpia de les coves càrstiques; l'altre a l'exterior i a conseqüència de l'erosió marina que formà l'espectacular entrada, com si fos una cova litoral; durant el Quaternari les dues cavitats entrarien en comunicació.

Si l'estudi de les coves es fa més general i extensible a tot Mallorca amb una distribució segons les quatre categories de coves més comunes: avencs (com el d'en Boi), coves càrstiques (com les d'Artà), litorals i freàtiques (produïdes per escorrenties d'aigua subterrànea) es treuen algunes consideracions ben interessants (4). Les cavitats de les serres de Llevant es distribueixen amb relativa homogeneïtat entre aquests grans grups; al Migjorn hi ha un predomini quasi total de les coves litorals; a la serra de Tramuntana passa tot el contrari, una aclaparadora majoria d'avencs seguit a bastant distància per les coves càrstiques com la de Campanet. Si el nostre litoral es caracteritza per la diversitat del tipus de costa, també es constata que la nostra contrada gaudeix d'una gran varietat de cavitats subterrànies i és que el tipus de relleu i les coves que s'hi ubiquen estan íntimament relacionats.

Si les transgressions marines perderen capacitat de penetració dins terra ferma, les regressions assoliren de cada vegada magnituds més notables. Així, les darreres glaciacions del Riss (200.000 anys) i del Würm (20.000 anys) foren les

més intenses, aconseguint baixar el nivell de la mar fins a un centenar de metres per sota de l'actual línia de costa. Els mapes batimètrics indiquen que la plataforma submarina que enllaça Mallorca i Menorca no supera aquesta fondària, per la qual cosa les dues illes estarien unides.

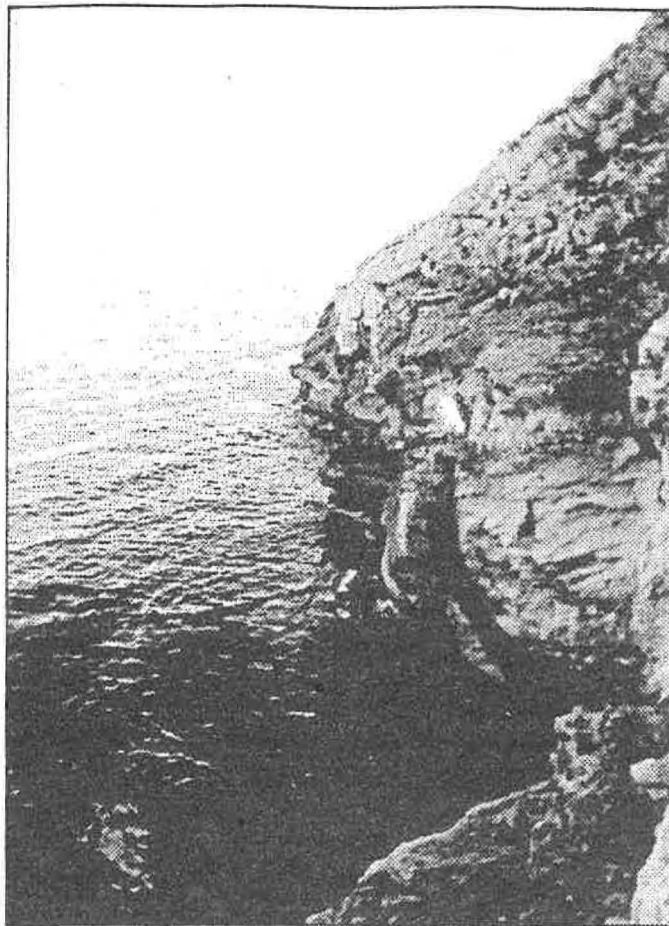
De les regressions marines en queda alguna evidència com la duna adossada al penya-segat del putxet d'en Rabassó. Aquests tipus de dunes són poc potents i formaven part d'un sistema dunar que ha desaparegut davall les aigües marines; per altra part en aquest indret l'onatge hi romp amb tota la seva força, per la qual cosa les restes que queden són gairebé testimonials.

A la primera meitat de segle encara s'exploraven unes maresseres que hi havia en es Provençals i a Sa Mesquida, situades ben a ran de la mar, eren la part emergida d'antics sistemes dunars també desapareguts davall l'aigua. Recents investigacions de geologia marina confirmen l'existència de platges i dunes submergides.

Durant les regressions marines del Riss el clima era fred, amb pluges torrencials que arrossegaven molts sediments cap a la mar fent avançar la línia de costa; aleshores es formà el pla de Palma, Campos i Muro-Sa Pobla. Aquest no és el cas del nostre litoral, ja que no comptava amb potents xarxes torrencials.

Les torrenteres localitzades entre la punta d'es Faralló i cala Provençals són de curt recorregut perquè les muntanyes estan prop de la mar. Però durant les regressions marines del Riss i del Würm totes aquestes torrenteres i rierols devien connectar a un indret allunyat de l'actual línia de costa; llavors tota la zona era la conca de recepció d'una xarxa hidrològica; el pronunciat desnivell feia que els sediments arrossegats pels cabals es dipositassin a zones planeres avui submergides.

La millor manera de comprovar que Mallorca i Menorca estigueren unides gràcies a les regressions marines és amb la flora. Segons els estudis de Maria Angels Cardona hi ha una quinzena d'espècies que habiten exclusivament a Mallorca, Menorca, Corsega i Sardenya; encara més, hi ha plantes, com la lletrera marina *Euphorbia pithyusa*, amb l'àrea de distribució localitzada a la conca mediterrània occidental, que es troben a les Balears però manquen a la península Ibèrica; és a dir, les illes són, cap a l'occident, l'últim hàbitat d'aquestes espècies; això ens indica que la seva via de penetració ha estat a través de les illes tirrèniques (5).

Restes de la duna adossada al putxet d'en Rabassó.

Les pujades i baixades del nivell de la mar han estat decisives per modelar el litoral i a l'hora de garantir la supervivència de moltes espècies de flora i fauna, que patiren extincions massives durant les fases de dessecació de la Mediterrània. La Naturalesa no és immutable, no ho ha estat mai. L'home, un nouvingut en termes geològics, de cada vegada reclama més protagonisme a l'hora de generar canvis i transformacions, alterant els valors naturals d'allò que únicament havia estat sotmés als avatars de l'esdevenir històric.

Josep Terrassa

Notes

- (1) Muntaner Darder A. i Cuerda Barceló Joan. "Hallazgo de un esqueleto de *Myotragus balearicus* en una duna cuaternaria de Capdepera". Boletín de la Sociedad de historia natural de Baleares. Palma 1956. Tom II.
- (2) Gracia, Francesc i Vicens, Damià. "Aspectes paleontològics i estratigràfics del Plistocè superior de Mallorca". Treball del llibre Aspectes geològics de les Balears. U.I.B. Palma 1998
- (3) Cuerda Barceló, Joan. *Los tiempos cuaternarios en Baleares*. Direcció General de Cultura. Palma 1989
- (4) Ginés, Joaquín. "L'endocarst de la serra de Tramuntana de Mallorca". Article dins Aspectes geològics de les Balears. U.I.B. Palma
- (5) Cardona i Florit, Ma. Angels. "La flora i el paisatge de Menorca". Editat per Institut Menorquí d'Estudis. Menorca 1999.

Capdepera fa un raig d'anys

OCTUBRE 1924

Dilluns d'aquesta setmana començarà s'escola nocturna que el President de la Caixa, l'amo en Mateu "Rinyon", ha de fer gratuïta als al·lots de deu anys en amunt.

Diumenge decapvespre vàrem fer l'acostumada visita al cementeri, quedant admirats de lo molt que s'ha treballat en edificis i ornaments en les tombes i panteons. És un gust passejar-se per allà dedins, vertaderament pareix un jardí. Les tombes, quasi totes acabades. Tot lo sant dia va estar ple de concurrents per resar una oració pels nostres *antepassats*. Enhorabona al fosser l'amo en Joan "de s'Alzinar" per la netedat amb què mos cuida el cementeri.

Encara que hagi plogut, torna a fer molta calor.

La gent ja ha començat a sembrar faves i blat i els matancers ja comencen a anar alegres; avui dilluns ja n'hi ha una vintena. La gent pareix que no espera es fred. Aquests dies és arribat de Puerto Rico l'americà don Joan Bauzà (a) "Tacó" per passar una llarga temporada, com sol fer tots els anys, al costat de la seva família.

Demà diumenge, l'ofici serà en el Castell, a intenció de devota persona; al capvespre seguirà la Novena de costum.

L'oliva, enguany, ha madurat més prest que els altres anys. Són molts que ja donen la darrera passada.

Divendres, a la Sala, hi hagué una reunió en què es determinaren els medis per *recaudar* fons per enviar als soldats de Capdepera. Determinaren comprar un *xubasquero* a cada un d'ells i que el sobrant fos per enviar-los un regalet per ses festes de Nadal.

El dissabte dematí, una comissió composta pel senyor Rector, Jutge i Metge recorregueren el barri de Vila Nova i es vespre i diumenge dematí, una altra comissió, composta pel Batle, Tinen i Metge, don Toni Caldentey, recorregueren el barri de Vila Roja. El diumenge a vespre s'havien *recaudat* 1.335'20 pts.: 386'60 de l'Ajuntament i

societats, i de la subscripció popular, 948'60. Encara no havien enviats els donatius seus dues societats i mos diuen que segueixen enviant-ne. Segurament, aquesta considerable quantitat quedarà notablement augmentada.

Sense festes, músiques ni veus angelicals de nines que *recòrriguen* el poble d'una manera sèria i *impenent*, s'ha recaudat la considerable quantiat de 267 duros i 20 cèntims.

D'aconteixement podem contar la vinguda del General dels PP. Teatins, P. Bartomeu Caldentey, per la personalitat de l'il·lustríssim visitant, ja per l'afecte que tot el poble professa al Rim. P. Caldentey, que per l'espai de sis anys, els sis primers del seu ministeri sacerdotal, va ser superior de la residència que tenien aquí. S'hostatjà a la casa del comerciant don Miquel Caldentey i excusat és el dir que totes les persones visibles acudiren a visitar-lo. L'oratori del Castell, tant el dematí com el decapvespre de diumenge, s'omplí de gom en gom per sentir sa veu eloqüent i autoritzada paraula. Els tres quarts del sermó del matí i hora rodona del capvespre mos va parèixer un moment.

La Banda, a la baixada de la funció del capvespre, l'obsequià amb una serenata.

El vespre, a les nou, una comissió composta per uns seixanta homes de lo més granat de la població, es tronaren reunir a la casa del comerciant don Miquel Caldentey, per demanar als PP. Teatins si era possible enviar-mos uns quants mestres i tornar formar un col·legi com el que altre temps teníem i desgraciadament perdérem. Els PP. mos contestaren que, ara per ara, no mos podien donar un si, satisfactori, que ells estudiaren l'*assunto* i tal volta, si no és d'aquí un any, d'aquí dos, mos podrien satisfer els nostros desitjos; *emperò*, que com ara era impossible, sobre tot per la falta de personal. La manifestació acabà donant visques als PP. Teatins, a Capdepera i a la Verge de l'Esperança.

Diumenge passat, a la Caixa Rural, hi hagué junta general extraordinària, en primera convocatòria, per tractar la instal·lació d'un rellotge públic. Encara que el núerm d'assistents fou considerable, no es pogué prendre acord, per no haver-hi el reglamentari; diumenge qui ve es tendrà dita junta en segona convocatòria i els acords seran ja fermes. La notícia de la determinació que es proposa realitzar la nostra caixa ha estat objecte de les converses d'aquests dies; tothom celebra molt aquesta determinació, per ser aquesta millora una de les més desitjades d'aquest poble.

Dia 8, don Mateu Sirer (a) "Rinyon" rebé una afectuosa carta de don Isidor Aguiló, enginyer agrònom, qui donà aquí dues interessants conferències respecte de l'olivera, i en ella comunicà al president de la Caixa que ha fetes gestions per aconseguir un donatiu per l'oratori del

Castell, i que amb intel·ligència de don Pere Morell, d'Artà, fa els preparatius per sol·licitar la instal·lació en dita vila i aquí d'un camp d'experimentació de l'olivera. Segons dita carta, té grans esperances de *conseguir tant* convenient millora. El poble de Capdepera compta amb el senyor Aguiló entre els seus benivolguts amics i li agraeix de veres l'interès que s'ha pres per aquest poble.

L'estat sanitari és molt bo; quan morí l'amo de sos Sastres, feia dos mesos que no havia mort ningú.

Gràcies a Déu, ja tenim saó abundant; les cisternes ja comencen a omplir-se i els pagesos han començades les tasques de sembrar.

Les tafones estan també a lo més alt de punt de la seva activitat; algunes treballen fins altes hores de la nit per poder donar abast a l'oliva que hi duen els particulars i tothom se contenta del rendiment de l'oliva i sobre tot de la bona qualitat de s'oli i del preu que té. Es paga a 36 la somada.

Dia 20 d'aquest mes, l'enginyer agrònom, Sr. Aguiló, donà una conferència sobre les oliveres, donant una explicació sobre l'esment que requereix dit *arbolat*. Va ser molt aplaudit.

Aquesta setmana han estrenat el motor i premsa de l'amo en Toni Cursach (a) "de na Gambusina". Les trullades són d'unes 12 *corteres*. Aquest motor tot sol basta per fer quasi tot l'oli de Capdepera; enguany trien bastant amunt, bastantes a 12 i més *cortans*.

Diuenge se celebrarà la festa de nins i nines que assisteixen a la doctrina cristiana. El dematí, a les 8, missa de comunió general per a tots els nins. El capvespre, repartició de premis en la capella del col·legi.

Diuenge dia 10 d'octubre, començarà la Novena dedicada a la Mare de Déu de l'Esperança. Predicarà don Montserrat Binimelis, vicari d'aquest poble.

Amb motiu de la partida dels nostres soldats a Algeciras, que n'han partit nou del Regiment d'Inca, i tres a Tetua, del de Palma, el senyor Rector ha pensat que tot el temps que estiguin en perill, la llàntia de la Ntra. Sra. de l'Esperança estigui encesa nit i dia.

Dilluns de la setmana passada vengué don Mateu Bosch, catdràtic del Seminari de Palma, per fer el pla i pressupost del nou rellotge que s'ha de col·locar a la parròquia.

Encara que no hagi plogut, els estiuejants ja se'n van a les seves respectives viles, perquè el temps ha refrescat.

Recopilat per a "Cap Vermell" per
NICOLAU PONS

**XXVI CONCURS DE
NADALS PORTO CRISTO**

1999

INSCRIPCIONS

Des del 9 fins al 30 de
novembre anant a la
parròquia de Porto Cristo o
cridant al telèfon 971n82 15
63 de de les 8 a les 10 hores
del vespre

Els Gorons

ELS CASTELLS

I LA SEVA HISTÒRIA

L'illa de Mallorca ha estat punt de confluència de les cultures de la Mediterrània al llarg de tota la història. Això fa que dins el seu reduït territori es trobi una inusual concentració de restes patrimonials. Elements d'aquest temps passats són els castells. La historiografia tradicional els ha tractat sempre des d'una òptica concreta, el seu caràcter militar i defensiu. El coneixement dels processos històrics de zones pròximes geogràficament i culturalment, com ara València, Sardenya, etc... fa que es puguin plantejar interrogants com ara la desconeguda vinculació dels castells amb la població anterior a la islamització, el paper que tingueren aquests en la funció organitzativa del paisatge humà i administratiu posterior o les similituds que alguns historiadors han assenyalat entre Mallorca i Sardenya després de la conquesta catalanoaragonesa.

Tot això fa que el seu coneixement arquitectònic i arqueològic sigui fonamental per donar llum a molts aspectes de la nostra història que avui encara resten foscs. Donada l'exhaustivitat i extensió de l'estudi històric només feim ressò dels fets més transcendents que marcaren la història i singularitat de cada castell

Castell de Capdepera

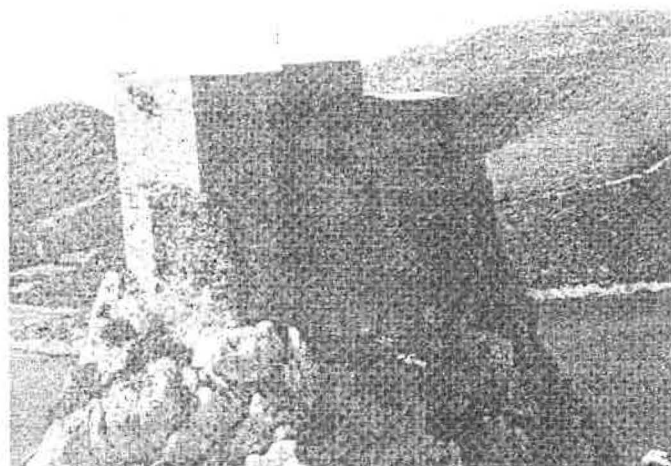
A la crònica de Jaume I anomenada Llibre dels Feits es relata l'estada del Rei al cap de la Pera, molt possiblement a l'actual torre d'en Nunís, per aconseguir la submissió dels musulmans de Menorca. És una prova que el castell no existia encara el segle XIII, únicament hi devia haver la torre que s'anomena. Jaume II el 1300 va ordenar l'aixecament de dues noves viles al municipi d'Artà, una de les quals devers la torre d'en Miquel Nunís, vila que amb el temps va restar envoltada de murada. Aquesta característica de ser vila emmuradada, el distingeix de la resta dels castells. La seva població i el seu nombre de cases va variar substancialment al llarg de la història sense perdre però la seva finalitat de vigilància del braç de mar entre Mallorca i Menorca, i refugi i defensa de la gent de

dins les muralles i del reval en cas de perill. perill que en aquest indret venia principalment de la mar.

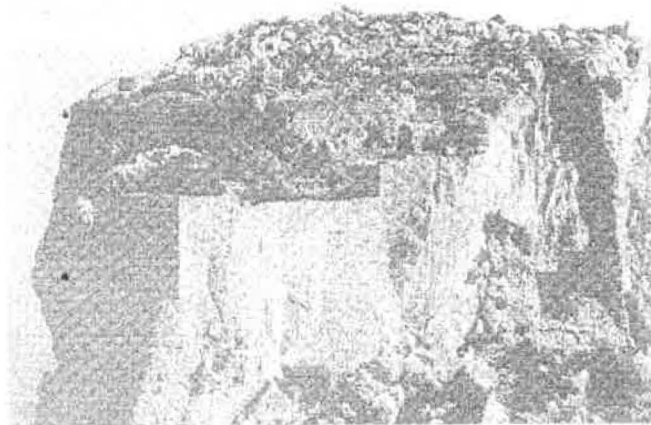
Castell de Cabrera

Els seus inicis foren possiblement una talaia que es convertí amb el temps en la fortalesa, d'enorme importància com a plaça forta. Ja documentada l'any 1410, fou destruïda i reconstruïda múltiples vegades. La seva constant són els atacs per part dels sarraïns i pirates. El 1808 Cabrera va ser utilitzada com a presó, poblada per més de 5.000 presoners. Al final del segle XIX funciona com a possessió. El 1983 es comencen les darreres obres de restauració i el 1991 es declara Parc Natural tot l'arxipèlag de Cabrera.

Castell d'Alaró

Ubicat a dintre terra i descrit per les fonts com el castell més fort i inaccessible del Regne de Mallorca. S'hi troben restes arqueològiques que podrien confirmar l'ocupació ja durant l'època talaiòtica. És a l'època musulmana quan es perfecciona el sistema defensiu i les obres d'enginyeria hidràulica. Es castell roquer és conquerit per Jaume I el 1231. El 1285 es produeix la defensa heroica de la fortalesa per part de Cabrit i Bassa contra el rei Alfons d'Aragó. Aquest castell ha sofert, igual qu els altres, multituds de reformes i adaptacions al llarg de la seva història.

Castell del Rei

Situat en alta muntanya contra la part de Catalunya. És probable que quan els sarraïns conqueriren Mallorca els pobladors cristians no volguessin rendir-se i es retirassin a les muntanyes on s'alcen els tres castells roquers on devia haver-hi alguna fortificació. El 1231 es va firmar un acord entre Jaume I i l'infant Pere de Portugal on es pactà que el rei es reservavva el castell reial de Ciutat, el d'Alaró i el de Pollentia. Pel que fa a la capella, sembla pel que diuen les fonts que ja existia el 1354. Al llarg de la seva existència, igual que la resta de castells, el del Rei ha sofert múltiples modificacions, restauracions i adequacions a les successives necessitats i esdeveniments històrics.

**Consell
de
Mallorca**

**Associació de Premsa
Forana de Mallorca**

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA

Centre Coordinador

Biblioteques Públiques de Capdepera i Cala Rajada

apropat

Cap de Mallorca

Contra portalet

No hi ha dubtes sobre la valoració, del tot positiva, que hem de fer sobre la solució adoptada per a salvar l'estúpida curva de la carretera de Canyamel. per una vegada, tots hi hem estat

d'acors i la implicació de la majoria de les parts afectades ha estat altament encoratjadores.

D'una banda, els més progressistes tenien clar que la torre era un impediment enmig de la carretera, que obligava a fer una marranada perillosa tant als automòbils com als nombrosos peatons que hi circulaven. No vacil·lavem d'exigir l'endorrocament d'uns murs que s'oposaven a la lliure circulació dels ciutadans, a més d'afegir innecessàriament riscos d'accident.

De l'altra, els progressistes moderats, amb la seva dèria que tot el que no han vist fer amb els propis ulls té un alt valor arquitectònic,

etnogràfic, històric, antropològic, ètnic, etc, s'oposaven amb carn i ungles que els bulldozers fessin la seva feina.

Així les coses, tots s'engrescaren a trobar una sortida al conflicte d'interessos. Amb l'ajut del Col·legi d'Enginyers de Camins, la

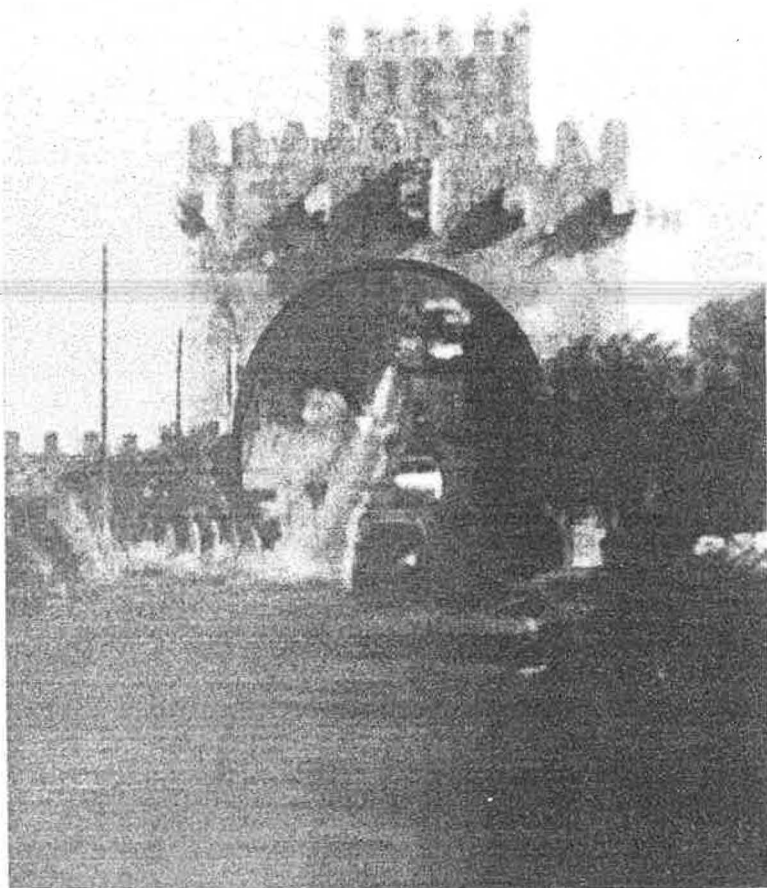
col·laboració de la Universitat i del Centre de recerca i Investigació, es trobà el producte que podia posar d'acord a les parts.

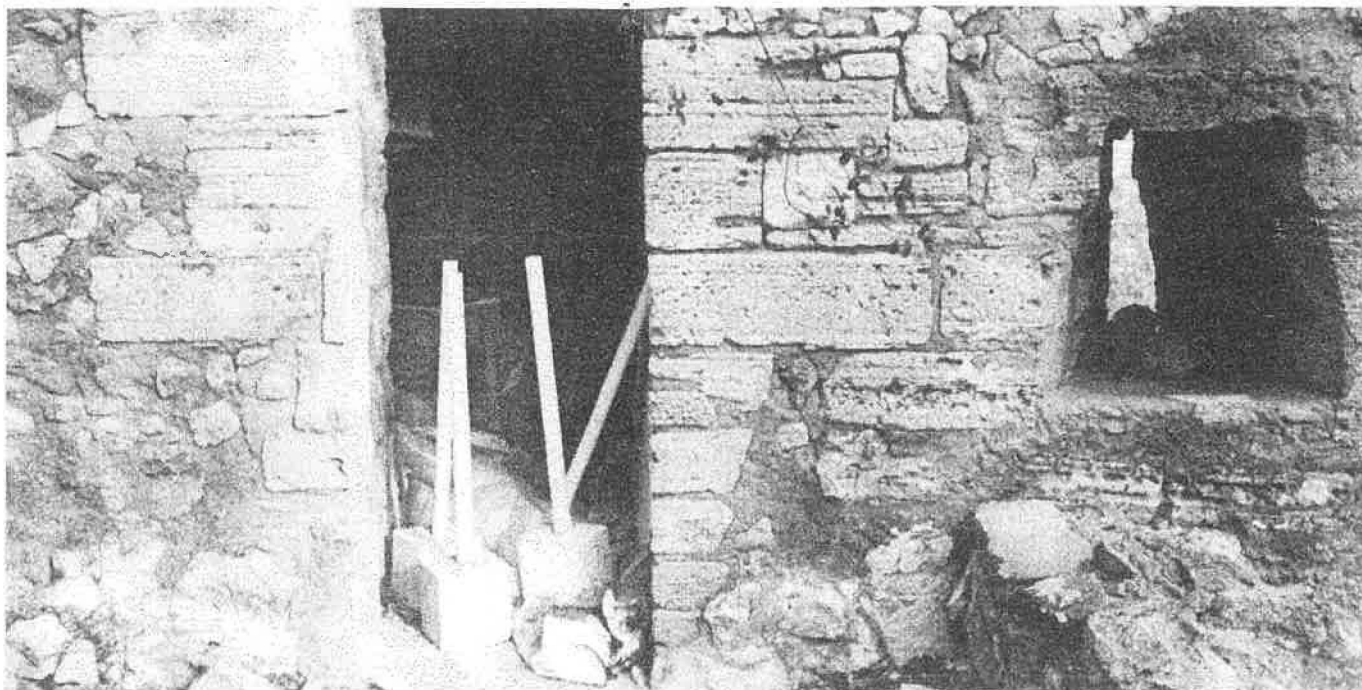
A Canadà s'havien fet provatures amb el Poliextreno-HLT9 com a conservant de façanes als suburbis pol·lucionats de les grans ciutats. Es varen fer ensajaments i anàlisis i es comprovà que empastifant la torre amb aquesta substància podria resistir la contaminació al llarg del temps.

Avui tots ens felicitem de la magnífica solució que ha

conjunyat els desitjos dels diversos interessats, els quals han vist respectades les seves postures inicialment encontrades.

C. V.

L'ull de vidre

El Castell de Capdepera és, possiblement, l'edifici més representatiu i característic del nostre municipi. Això és així i, fins i tot, es confon la seva història amb la del poble. Des de fa uns anys aquest monument és la nineta dels ulls del nostre patrimoni. I no sobra cap esforç per a que així sigui. Poc a poc es fan obres i reformes per mantenir el seu caràcter i millorar l'edifici. Afortunadament, el Patronat que el regeix vetlla per a que el seu futur estigui garantit i sembla, a més, que té prou recursos per fer-ho.

A més de ser un edifici de valor inqüestionable, s'ha convertit en un petit jardí, tanquil i agradós.

Independentment de l'eficàcia i rigurositat d'algunes actuacions en el recinte emmurallat, el que no és de rebut és el fet que alguna de les seves històriques torres sigui emprada com a magatzem de "trastos i ferros". Si afegim l'andamiatge de la façana de la Capella, l'impressió d'abandó de la casa del governador i alguns els bancs improvisats amb blocs i taulons, la sensació de trobar-nos en un lloc privilegiats s'esvaeix.

És qüestió de tenir cura dels detalls.

REHABILITACIÓ DE LA FAÇANA DE L'ESGLÈSIA DE NOSTRA SENYORA DE L'ESPERANÇA

Objecte de la rehabilitació: L'objectiu principal ha estat la restauració del mur de càrrega que conforma la façana de l'església, afectada per diverses patologies i deficiències

Treballs realitzats: Desmuntatge dels correus afectats per l'abombament, excavació i reforç dels fonaments de la façana, sanejament i consolidació de la part interior del mur de la façana, realització d'anells armats amb rodons d'acer inoxidable, restitució de peces del portal i del rosetó i reconstrucció de la façana segons la rasant original.

Finançament.

Patronat del castell de Capdepera....	4.778.518 ,-
INEM.....	1.324.795,-
Consell de Mallorca.....	5.063.772,-
Total.....	11.167.083,-

